

แบบฟอร์มการสมัคร ประเภทรางวัลสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change) สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

คำชี้แจง

1. การยื่นแบบฟอร์มการสมัคร

- 1.1 กรณีส่วนราชการ จังหวัด หรือองค์การมหาชน สามารถสมัครขอรับรางวัลโดยยื่นแบบฟอร์มการสมัคร ในนามส่วนราชการจังหวัด หรือองค์การมหาชน และอธิบดี/หัวหน้าส่วนราชการ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้อำนวยการองค์การมหาชน หรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากอธิบดี/หัวหน้าส่วนราชการ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้อำนวยการองค์การมหาชน เป็นผู้ลงนามแบบฟอร์มการสมัคร
- 1.2 กรณีบุคคลหรือหน่วยงานอื่น (แมวมอง)เป็นผู้เสนอชื่อหน่วยงานและผลงานที่ควรได้รับรางวัล สามารถยื่นแบบฟอร์มการสมัคร และเป็นผู้ลงนามในแบบฟอร์มดังกล่าว
- 1.3 ผู้ที่เสนอชื่อหน่วยงานและผลงานที่ควรได้รับรางวัล ต้องจัดทำรายละเอียดข้อมูล การดำเนินงาน เกี่ยวกับการเปิดระบบราชการให้ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร ราชการ เพื่อประกอบการสมัครขอรับรางวัล

2. ข้อมูลที่กรอกลงในแบบฟอร์มการสมัคร ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขการสมัคร ดังนี้

- 2.1 ให้ใช้ข้อมูลและผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการเปิดระบบราชการให้ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการในระดับการเข้ามาเกี่ยวข้อง (Involve)หรือระดับความร่วมมือ (Collaborate)ซึ่งควรมีการดำเนินงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี
- 2.2 การดำเนินโครงการ/การดำเนินงานที่เสนอมาเป็นตัวอย่าง ต้องสอดคล้องตามนโยบายสำคัญของรัฐบาลหรือมติคณะรัฐมนตรี หรือเป็นอำนาจหน้าที่/ภารกิจหลักขององค์กร หรือสอดคล้องตามแผนพัฒนาจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดโดยการดำเนินการดังกล่าวสะท้อนการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และส่งผลกระทบ (Impact) ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประเทศ
- 2.3 กรณีสมัครขอรับรางวัลมากกว่า 1โครงการ/การดำเนินงาน ต้องเป็นการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานที่ไม่ซ้ำกัน หรือไม่ใช้การดำเนินโครงการ/การดำเนินงานในพื้นที่เดียวกัน หรือไม่ซ้ำกับพื้นที่การดำเนินโครงการ/การดำเนินงานเดิมที่เคยได้รับรางวัลความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมมาแล้ว

3. กรอกข้อมูลในใบสมัครให้ครบถ้วนและสมบูรณ์ และโปรดแนบเอกสาร/หลักฐานประกอบใบสมัคร พร้อมระบุให้ชัดเจนว่าเป็นเอกสาร/หลักฐานประกอบข้อคำถามใด เนื่องจากเอกสาร/หลักฐานประกอบใบสมัครเป็นหลักฐานที่มีความสำคัญต่อการพิจารณาและการประเมินผล

4. กรณีพื้นที่ในการกรอกข้อมูลในใบสมัครไม่เพียงพอสามารถเขียนเพิ่มเติมในกระดาษอื่นและโปรดหมายเหตุแสดง
ความเชื่อมโยงกับข้อความด้วย
5. เปิดรับสมัครตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม -28 กุมภาพันธ์ 2561
6. ส่งแบบฟอร์มการสมัครพร้อมหลักฐาน/เอกสารประกอบได้ที่เว็บไซต์ www.opdc.go.th หรือ
<http://awards.opdc.go.th> หรือส่งไปยังสำนักงานก.พ.ร.ตามที่อยู่ต่อไปนี้ :

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.)
เลขที่ 59/1 ถนนพิษณุโลก แขวงจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
(กรุณาวงเล็บมุมซอง: รางวัลสาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมประจำปี พ.ศ. 2561)
เบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ 023569999 ต่อ 8871 , 8876 และ 8923
โทรสาร 022818328

1. ผู้ยื่นสมัคร

- กรณีส่วนราชการระดับกรม/เทียบเท่า จังหวัด หรือองค์การมหาชน (สมัครเอง)
 โปรดระบุ(ชื่อหน่วยงานที่สมัคร) กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- กรณีบุคคลหรือหน่วยงานอื่น (แมวมอง) โปรดระบุ
- 1) ชื่อผู้ยื่นสมัคร
 - 2) ชื่อหน่วยงานที่เห็นควรได้รับรางวัล

2. ชื่อผู้ติดต่อ/ประสานงาน

- 2.1 ชื่อ-นามสกุล...นายมงคล ...ทองจิ๊บ.....
- ตำแหน่ง...ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินสตูล.....
- สังกัดหน่วยงาน...สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12
- เลขที่...เลขที่ 40/2 ถนนประชาสงเคราะห์ ตำบลควนกาหลง อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล.....
- ...รหัสไปรษณีย์ 91130.....
- โทรศัพท์074-752076.....โทรสาร...074-752077.....
- E-mail.....stn01@ldd.go.th.....

3. ผลการดำเนินการเปิดระบบราชการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

โครงการธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูลสร้างชุมชนคนสตูลเข้มแข็งและยั่งยืน

มิติที่ 1: ความสามารถขององค์กร

1. การสร้างกลไกภายในองค์กร เพื่อรองรับการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของประชาชนไปสู่การปฏิบัติ (6 คะแนน)

1.1 มีการกำหนดนโยบาย/ทิศทาง/แผนงานที่แสดงว่าให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ไม่มี

มี (โปรดระบุ และแนบเอกสารประกอบ)

กรมพัฒนาที่ดิน ได้สมัครขอรับรางวัลความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี พ.ศ.2561 ในประเภทรางวัลสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change) โดยมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการแบบหุ้นส่วนความร่วมมือ ดังนี้

กรมพัฒนาที่ดิน เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กลุ่มภารกิจทรัพยากรเพื่อการผลิตโดยมีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งกรมพัฒนาที่ดิน เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2506 เดิมสังกัดกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ต่อมาเมื่อวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 ให้อยู่กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ และแบ่งส่วนราชการใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยรวมกรมพัฒนาที่ดิน กรมชลประทาน และกรมส่งเสริมสหกรณ์ย้ายมาสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ต่อมาอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 ฉ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2543 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎกระทรวงให้กรมพัฒนาที่ดิน โดยมีภารกิจตามกฎกระทรวงการแบ่งส่วนราชการกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2557 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2557 ดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย และวางแผนการใช้ที่ดินในพื้นที่เกษตรกรรมการสำรวจและจำแนกดิน การกำหนดบริเวณการใช้ที่ดิน การควบคุมการใช้ที่ดินบริเวณที่มีการใช้หรือทำให้เกิดการปนเปื้อนของสารเคมีหรือวัตถุอันตราย การอนุรักษ์ดินและน้ำ การปรับปรุงบำรุงดิน การผลิตและใช้เทคโนโลยีชีวภาพทางดิน การให้บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ข้อมูลดิน และการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร และให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาที่ดินและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

2) ศึกษา สำรวจ วิเคราะห์ และจำแนกดินเพื่อกำหนดนโยบาย และวางแผนการใช้ที่ดิน การกำหนดบริเวณการใช้ที่ดิน การควบคุมการใช้ที่ดินบริเวณที่มีการใช้หรือทำให้เกิดการปนเปื้อนของสารเคมีหรือวัตถุอันตราย การกำหนดเขตการอนุรักษ์ดินและน้ำ รวมทั้งติดตามสถานการณ์สภาพการใช้ที่ดิน

3) ศึกษา วิจัย และพัฒนาการอนุรักษ์ดินและน้ำ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการเกษตรในไร่นา การปรับปรุงบำรุงดิน การผลิตและใช้เทคโนโลยีชีวภาพทางดิน การปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่ และการใช้ประโยชน์ที่ดิน การจัดการที่ดินเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร

4) ให้บริการวิเคราะห์และตรวจสอบดิน น้ำ ปุ๋ย พร้อมให้คำแนะนำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ การปรับปรุงบำรุงดิน และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาดิน

5) ศึกษา วิเคราะห์ และผลิตแผนที่ภาพถ่าย จัดทำสำมะโนที่ดิน และพัฒนาระบบแผนที่ฐานเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการใช้ การพัฒนาการผลิต การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตรและอื่นๆ

6) ถ่ายทอดผลการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และให้บริการด้านการพัฒนาที่ดิน รวมทั้งสร้างเครือข่าย หมอดินอาสาและกลุ่มเกษตรกรให้เข้มแข็งเพื่อรองรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี และมีส่วนร่วมในการพัฒนา ที่ดินและด้านอื่นๆ

7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรีหรือ คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

จากกฎกระทรวงการแบ่งส่วนราชการกรมพัฒนาที่ดินดังกล่าวได้ให้อำนาจหน้าที่ในข้อ 6) ส่งเสริมให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการแบบหุ้นส่วนความร่วมมือโดยสร้างหมอดินอาสา ซึ่งเป็น เกษตรกรอาสาสมัครมาทำหน้าที่แทนเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดินในการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนา ที่ดิน และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่ดิน นอกจากนี้กรมพัฒนาที่ดินยังให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการบริหารจัดการราชการทรัพยากรที่ดินโดยกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และ ทิศทางการพัฒนาที่ดิน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ซึ่งเป็น นโยบายสำคัญ เป็นทิศทางหรือแนวทางให้บุคลากรใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 วิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ และค่านิยม

วิสัยทัศน์ (Vision)	พัฒนาที่ดินให้สมบูรณ์ เพิ่มพูนผลผลิต ในทิศทางการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน บน พื้นฐานการมีส่วนร่วม
พันธกิจ (Mission)	<ol style="list-style-type: none"> 1. สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ด้านการพัฒนาที่ดิน และส่งเสริม การมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ 2. เสริมสร้างพัฒนางานวิจัยด้านการพัฒนาที่ดิน และส่งเสริมเทคโนโลยีด้านการ พัฒนาที่ดินให้เกิดเป็นรูปธรรมเชิงนวัตกรรม สามารถนำไปถ่ายทอด เพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดกับเกษตรกร 3. พัฒนาระบบข้อมูลดิน โดยการสำรวจ วิเคราะห์ และจำแนกดิน เพื่อกำหนดแผนการ ใช้ที่ดินพร้อมทั้งกำหนดเขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสม และให้บริการข้อมูลด้านต่างๆ อย่างถูกต้องและทันสมัยเพื่อให้เหมาะสมกับศักยภาพของดิน 4. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการพัฒนาที่ดิน โดยการอนุรักษ์ดินและน้ำ การฟื้นฟู ปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตทางการเกษตร และสามารถใช้ประโยชน์ ที่ดินได้อย่างยั่งยืน 5. พัฒนาหมอดินอาสา เกษตรกร ยุวเกษตรกร หมอดินน้อย และกลุ่มเครือข่าย เกษตรกรให้มีความรู้ความเข้าใจด้านการพัฒนาที่ดิน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ตาม แนวเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นรากฐานในการดำเนินชีวิต และพัฒนาชุมชนตาม ศักยภาพให้มีความเข้มแข็ง 6. พัฒนาองค์กรเพื่อให้เป็นองค์กรที่เป็นเลิศด้านการพัฒนาที่ดิน
ประเด็น ยุทธศาสตร์ (Strategy)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรดินด้วยการสำรวจ จำแนกดิน วิเคราะห์ดิน และวางแผนการใช้ที่ดินอย่างเป็นระบบ 2. เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยงานวิจัยและเทคโนโลยีด้านการ พัฒนาที่ดินเชิงนวัตกรรม 3. บริหารจัดการทรัพยากรดินอย่างสมดุลและยั่งยืนด้วยการฟื้นฟูปรับปรุงดิน และ อนุรักษ์ดินและน้ำ 4. สร้างและพัฒนาความเข้มแข็งให้กับหมอดินอาสา เกษตรกรและภาคีเครือข่าย 5. พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินบนพื้นฐานการมีส่วนร่วม 6. พัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศด้านการพัฒนาที่ดิน

ค่านิยม (Value)	THAI LDD ระดับบุคคล (Individual) T = Trust คนในองค์กรเกิดความเชื่อมั่นไว้วางใจซึ่งกันและกันในทุกกระดับ H = Happiness คนในองค์กรทำงานอย่างมีความสุข A = Accomplishment คนในองค์กรทำงานได้ประสบผลสำเร็จ I = Integration คนในองค์กรมีการบูรณาการงานร่วมกัน ระดับองค์กร (Organization) L = Learning เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างไม่รู้ที่สิ้นสุด D = Developing เป็นองค์กรแห่งการพัฒนาตลอดเวลา D = Delighting เป็นองค์กรแห่งแห่งความปิติยินดี เข้ามาในกรมพัฒนาที่ดิน แล้วมีความสุข
สมรรถนะหลัก	1. มีความเชี่ยวชาญด้านสำรวจ จำแนกดิน และวางแผนการใช้ที่ดิน 2. มีความเชี่ยวชาญในการจัดการดินและพัฒนาที่ดินเพื่อการเกษตร

จากวิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ ค่านิยม และสมรรถนะหลักของกรมพัฒนาที่ดิน จะพบว่า กรมพัฒนาที่ดินได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และใช้กลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนงานพัฒนาที่ดินผ่านแผนงาน/โครงการต่างๆ ของกรมพัฒนาที่ดิน ได้แก่

- โครงการพัฒนาหมอดินอาสาและยุวมอดินจากแนวคิด “เกษตรกรจะยอมรับและเรียนรู้ การทำการเกษตรจากเกษตรกรด้วยกันเอง” จึงพัฒนาเกษตรกรอาสาสมัครและตั้งชื่อว่า “หมอดินอาสา” เพื่อทำหน้าที่แทนเจ้าหน้าที่กรมในพื้นที่ในการถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินและเป็นต้นแบบการพัฒนาที่ดินให้เกษตรกรในพื้นที่มาเรียนรู้และสร้างเป็นเครือข่ายหมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และ จังหวัด

- โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ส่งเสริมเกษตรกรมีส่วนร่วมในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ โดยจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตรให้เกษตรกรรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มขึ้นมา กรมฯ ให้ความรู้ สนับสนุนอุปกรณ์ และปัจจัยปรับปรุงดินตั้งต้นเพื่อให้เกษตรกรผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เองภายในครัวเรือน จากนั้นกรมพัฒนาที่ดินติดตาม และสนับสนุนกลุ่มที่มีความเข้มแข็งยกระดับให้เป็นกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์

- โครงการธนาคารปุ๋ยอินทรีย์เป็นการส่งเสริมเกษตรกรมีส่วนร่วมในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ซึ่งจากการดำเนินการที่ผ่านมาจะพบปัญหาขาดแคลนแรงงาน และวัสดุในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ทำให้เกษตรกรไม่มีปุ๋ยอินทรีย์ใช้ในการทำการเกษตรได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น เพื่อให้เกิดความยั่งยืน จึงให้เกษตรกรรวมกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์และจัดตั้งเป็นธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อให้มีการหมุนเวียนของวัสดุคอกและแรงงาน เกษตรกรมีปุ๋ยอินทรีย์ใช้ตลอดทั้งปี

- โครงการแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำเมื่อก่อสร้างแล้ว ถ่ายโอนภารกิจให้ท้องถิ่นเจ้าของพื้นที่เข้ามาบำรุงดูแลรักษาให้มีการใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง

- โครงการพัฒนาแหล่งน้ำชุมชนเมื่อก่อสร้างแหล่งน้ำแล้ว ดำเนินการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำเพื่อมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ให้ครอบคลุมพื้นที่และเป็นธรรม

- โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เป็นการขุดสระน้ำขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในชวงขาดน้ำในฤดูแล้ง โดยเกษตรกรมีส่วนร่วมสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเคลื่อนย้ายเครื่องจักรในการขุดสระน้ำ จำนวน 2,500 บาท ซึ่งการสมทบเงินจะช่วยให้เกษตรกรเห็นคุณค่าและใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำอย่างเต็มประสิทธิภาพ

1.2 มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบ/อัตรากำลัง หรือกำหนดหน่วยงานเพื่อรับผิดชอบ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

- ไม่มี
- มี (โปรดระบุ และแนบเอกสารประกอบ)

กรมพัฒนาที่ดิน มีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อดำเนินงานตามภารกิจตามกฎกระทรวงการแบ่งส่วนราชการกรมพัฒนาที่ดินประกอบด้วย 26 หน่วยงาน จำแนกออกเป็น หน่วยงานส่วนกลาง 14 หน่วยงาน และหน่วยงานส่วนกลางปฏิบัติงานในภูมิภาค 12 หน่วยงาน โดยมีหน่วยงานปฏิบัติงานพัฒนาที่ดินครอบคลุม ทุกจังหวัดทั่วประเทศ ดังนี้

1) หน่วยงานส่วนกลาง 14 หน่วยงาน ประกอบด้วย หน่วยงานที่ดำเนินงานตามภารกิจหลัก 7 หน่วยงาน คือ กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน ,กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน ,สำนักวิทยาศาสตร์ เพื่อการพัฒนาที่ดิน ,สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ , สำนักวิศวกรรมเพื่อการพัฒนาที่ดิน ,กองเทคโนโลยีชีวภาพทางดิน และกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน หน่วยงานที่ดำเนินการภารกิจสนับสนุน 7 หน่วยงาน คือ กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร ,กลุ่มตรวจสอบภายใน ,กองแผนงาน ,กองคลัง ,กองการเจ้าหน้าที่ ,สำนักงานเลขานุการกรม และศูนย์เทคโนโลยีและการสื่อสาร โดยมีการจัดตั้งกลุ่มวิจัยและพัฒนาหมอดินอาสา และบริหารจัดการเครือข่ายภายใต้กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดินเพื่อรองรับการส่งเสริมการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบไว้ ดังนี้

- (1) ศึกษา วิจัย วิเคราะห์ และพัฒนาหมอดินอาสา รวมทั้งสร้างเครือข่ายหมอดินอาสา และกลุ่มเกษตรกรให้เข้มแข็งเพื่อส่งเสริม และสนับสนุนการทำงานแบบมีส่วนร่วม ในการพัฒนาที่ดิน และการถ่ายทอดเทคโนโลยี
- (2) ศึกษา วิจัย และพัฒนาระบบฐานข้อมูลหมอดินอาสา และกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร/เกษตรอินทรีย์ เพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูลเครือข่ายการพัฒนาที่ดิน
- (3) ศึกษา วิจัย พัฒนา และถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินที่เหมาะสมให้แก่หมอดินอาสาในระดับต่างๆ และเครือข่าย
- (4) เป็นศูนย์กลางเครือข่ายขับเคลื่อนเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน ผลิตและใช้สารอินทรีย์เพื่อลดใช้สารเคมีทางการเกษตรกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานตามนโยบาย

แสดงผังโครงสร้างกองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดินดังภาพ

2) หน่วยงานส่วนกลางปฏิบัติงานในภูมิภาค ได้แก่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1-12 และสถานีพัฒนาที่ดินทุกจังหวัด 77 จังหวัด เป็นหน่วยงานนำแผนงาน/โครงการของกรมไปปฏิบัติงานในพื้นที่ โดยสำนักงานพัฒนาที่ดินเขตจะทำหน้าที่สำรวจ และจัดทำข้อมูลดินอย่างละเอียดระดับไร่นาเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินในระดับจังหวัด รวมทั้งทดสอบเทคโนโลยีในระดับพื้นที่ก่อนส่งต่อให้สถานีพัฒนาที่ดินถ่ายทอดไปสู่เกษตรกรผ่านแผนงาน/โครงการต่างๆ ของกรมพัฒนาที่ดิน ได้แก่ โครงการพัฒนาหมอดินอาสา และยุวมอดินดิน ,โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ,โครงการธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ ,โครงการแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดิน และน้ำโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เป็นต้น โดยมีหมอดินอาสาเป็นกลไกสำคัญในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินไปสู่เกษตรกร

สำหรับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 เป็นหน่วยงานส่วนกลางตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค สังกัดกรมพัฒนาที่ดิน มีหน้าที่ขับเคลื่อนงานด้านการพัฒนาที่ดิน โดยมีสถานีพัฒนาที่ดินในพื้นที่รับผิดชอบ 7 ภูมิภาคได้ตอนล่าง ซึ่งหนึ่งในนั้น คือ สถานีพัฒนาที่ดินสตูล ตั้งอยู่ที่ ตำบลควนกาหลง อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล มีหน้าที่ส่งเสริม และพัฒนาที่ดินในพื้นที่จังหวัดสตูลให้อุดมสมบูรณ์เหมาะสมกับการปลูกพืช มีการใช้ที่ดินเหมาะสมกับศักยภาพของดิน รวมทั้งมีการอนุรักษ์ และฟื้นฟูปรับปรุงบำรุงดินให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืนครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัดสตูล และภารกิจรองคือการสนับสนุนแนะนำ และบริการข้อมูลเพื่อบูรณาการกับทุกภาคส่วนในจังหวัดสตูลร่วมกับภาคีเครือข่าย ได้แก่ หมอดินอาสา หมอดินน้อย เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรชุมชนท้องถิ่น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งหน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาที่ดิน และเผยแพร่องค์ความรู้วิชาการด้านการพัฒนาที่ดินผ่านภาคีเครือข่าย เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนงานพัฒนาที่ดินและนำไปพัฒนาต่อยอดรวมถึงเผยแพร่ออกสู่สาธารณะ

2. การเสริมสร้างศักยภาพภาคประชาชนเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ (4 คะแนน)

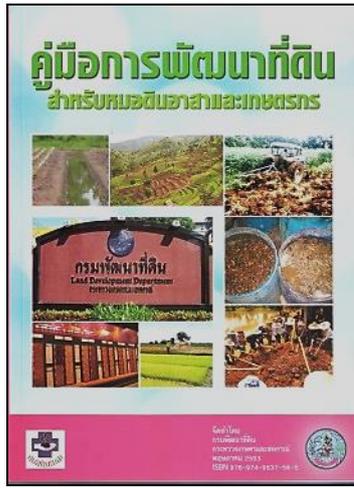
ไม่มี

มี (โปรดระบุ และแนบเอกสารประกอบ)

กรมพัฒนาที่ดินได้สร้างระบบหรือกลไกในการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนให้ประสบผลสำเร็จด้วยกลไก อาทิ

1) กลไกการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามีบทบาทในการร่วมคิดร่วมทำ ร่วมติดตาม มีการประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์

2) กลไกผู้บริหาร โดยมีการสื่อสารวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ นโยบายหรือทิศทางการบริหารราชการที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย ได้แก่ การสื่อสารภายในองค์กร และสื่อสารภายนอกองค์กร เช่น ยุทธศาสตร์กรมพัฒนาที่ดิน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 หนังสือคู่มือการรับรองเกษตรกรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม พี จี เอส ,หนังสือคู่มือการพัฒนาที่ดินสำหรับหมอดินอาสาและเกษตรกร

2) กลไกการรับฟัง และแสดงความคิดเห็นผ่านเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เป็นการดำเนินงานที่สำคัญที่ทำให้ประชาชน เกษตรกร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น และการรับฟังปัญหาต่างๆ ในพื้นที่

3) กลไกฝึกอบรมให้ความรู้ด้านวิชาการต่างๆ เป็นวิธีการอย่างหนึ่งในการเปิดโอกาสให้หมอดินอาสา เกษตรกร เจ้าหน้าที่หรือผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียในพื้นที่ได้เข้ามาโอกาสรับรู้ รับฟัง สร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง ปรับทัศนคติในเชิงสร้างสรรค์กับหน่วยงานภาครัฐ

4) กลไกใกล้ชิดเหมือนครอบครัว เป็นกลไกอย่างหนึ่งที่เจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดินเข้าไปในพื้นที่เยี่ยมเยียนหมอดินอาสา และเครือข่ายสอบถามสารทุกข์สุขดิบ รับฟังสภาพปัญหา ติดตามความก้าวหน้า แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันสร้างความสัมพันธ์อันดี สร้างความตระหนักในการปกป้องรักษาอนุรักษ์ทรัพยากรดิน รวมถึงการทำเกษตรอินทรีย์ด้วยความใส่ใจ

5) กลไกด้านการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการพัฒนาที่ดิน ได้แก่ การใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร การทำเกษตรอินทรีย์ การอนุรักษ์ดินและน้ำวิธีกล-วิธีพืช การปรับปรุงคุณภาพดิน การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์

6) กลไกด้านการบูรณาการการทำงานร่วมกัน ผ่านกระบวนการจัดตั้งคณะกรรมการในการขับเคลื่อน โดยเน้นให้เครือข่ายได้เข้ามามีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อรับรู้ รับฟัง รับทราบปัญหา

7) กลไกด้านการสร้างเครือข่ายในการบริหารจัดการดินในชุมชน โดยมีหมอดินอาสาเป็นแกนกลางในการสร้างเครือข่ายที่เกิดขึ้นในชุมชน เป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างมากในการขับเคลื่อนงานการพัฒนาที่ดินให้ประสบผลสำเร็จ

โดยสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 และสถานีพัฒนาที่ดินสตูลได้นำระบบหรือกลไกดังกล่าวไปใช้ในการปฏิบัติงานพัฒนาที่ดินในระดับพื้นที่ ได้แก่ การส่งเสริมสนับสนุนการสร้างเครือข่ายสร้างทีมงานชุมชนให้มีส่วนร่วมในการบริหาร และขยายการใช้ประโยชน์เพื่อสร้างฐานการผลิตด้านที่ดินทำการเกษตรให้ปลอดภัย และใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในพื้นที่กลับคืนสู่ผืนดินโดยมีเป้าหมายหลักในการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตภาคการเกษตรเคมี เป็นระบบเกษตรที่ลดการพึ่งพาปุ๋ยเคมีและสารเคมีทางการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงการสร้างเครือข่ายขยายผลให้เกษตรกรเข้าใจ และเห็นความสำคัญของการผลิตสารอินทรีย์เพื่อใช้ในการปรับปรุงบำรุงดินฟื้นฟูดินเสื่อมโทรมเพิ่มผลผลิต อันเป็นการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และคำนึงถึงความปลอดภัยต่อผู้ผลิต ผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งประหยัดค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินตราต่างประเทศ จากการนำเข้าสู่สารเคมีทางการเกษตร เป็นต้น

3. การให้ข้อมูลข่าวสารและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีประสิทธิภาพ (5 คะแนน)

3.1 มีช่องทางการให้ข้อมูลที่หลากหลายเข้าถึงได้สะดวก และทันเวลาในการทำงาน

ไม่มี

มี (โปรดระบุ และแนบเอกสารประกอบ)

1) กรมพัฒนาที่ดิน มีช่องทางการให้ข้อมูลข่าวสาร และรับฟังความคิดเห็น จากภาคประชาชน ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน ดังนี้

1.1) ช่องทางการสื่อสารแบบสองทาง

(1) การจัดอบรมให้ความรู้ และสนับสนุนให้เกิดการพูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์เป็นประจำทุกปี ปีละ 1 ครั้ง ทุกระดับของหมอดินอาสา รวม 81,500 คน โดยสถานีพัฒนาที่ดินทุกจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการ เพื่อให้ความรู้ใหม่ๆ และรวบรวมปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นเสนอผู้บริหารนำไปประกอบการพิจารณากำหนดแนวทางการปฏิบัติในปีต่อไป ไป ตอบสนองความต้องการของประชาชน

(2) การจัดทำศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน เพื่อถ่ายทอดบทเรียนที่ประสบความสำเร็จให้กับเพื่อนเกษตรกร เพื่อนในชุมชน เพื่อนต่างชุมชนได้เรียนรู้ เพื่อนำไปปรับใช้ในบริบทของตนเอง

(3) ใช้แนวทางการติดตามนิเทศงาน เพื่อพูดคุยรับทราบสภาพการปฏิบัติ มีอะไรคือปัญหา มีอุปสรรคอย่างไร ได้ปฏิบัติหรือลองผิดลองถูกเพื่อเรียนรู้รู้อย่างไรบ้าง ซึ่งจะนำไปสู่ข้อเสนอแนะ เป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรเอง หรือเกิดการเรียนรู้ร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ ซึ่งทำหน้าที่ Facilitator ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ และเกษตรกรดังกล่าว จะนำมาซึ่งโจทย์ความต้องการปัญหา หรือวิธีการปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาตามความต้องการของเกษตรกร และของชุมชน

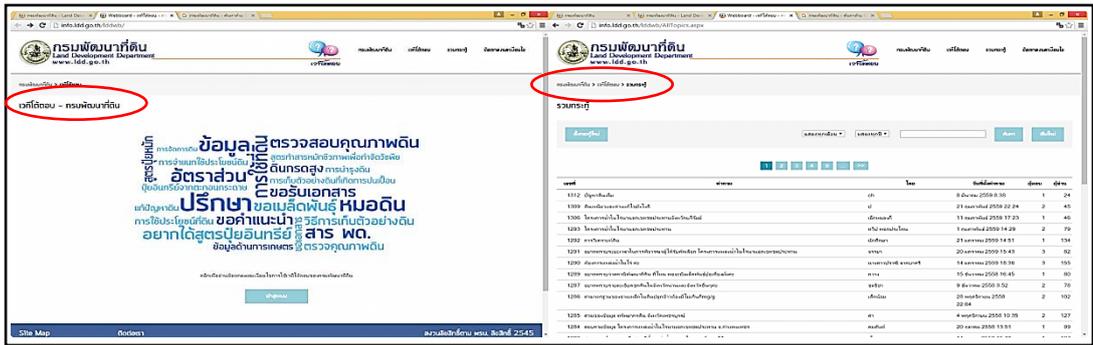

(4) เว็บไซต์กรมพัฒนาที่ดิน ซึ่งใช้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ผ่านทาง www.ddd.go.th

(5) มี Call center 1760 ของกรมพัฒนาที่ดิน ซึ่งประชาชนสามารถสื่อสาร สอบถามข้อสงสัย เพื่อรับคำแนะนำได้

(6) มีพื้นที่กระดานสนทนา (Web board) ให้ประชาชนเข้ามาสอบถามปัญหา ถามข้อสงสัย หรือหัวข้อที่ต้องการศึกษาเรียนรู้ได้

(7) มีสื่อออนไลน์ประเภทต่างๆ เพื่อเพิ่มช่องทางการส่งข้อมูลข่าวสาร และรับฟังข้อคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ ได้แก่ facebook และ กลุ่ม line เป็นต้น

(8) มีการสำรวจความต้องการความคาดหวังจากผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของกรมพัฒนาที่ดินผ่านโครงการสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของกรมพัฒนาที่ดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560

1.2) ช่องทางการสื่อสารแบบทางเดียว

(1) การสื่อสารผ่านสื่อโทรทัศน์

(2) การจัดนิทรรศการเพื่อประชาสัมพันธ์ในงานต่างๆ เช่น งาน 5 ธันวาคม วันดินโลก ณ กรมพัฒนาที่ดิน ระหว่างวันที่ 3-5 ธันวาคม 2558 การจัดทำโปสเตอร์แสดงองค์ความรู้สู่การพัฒนาที่ดินอย่างยั่งยืน ใน

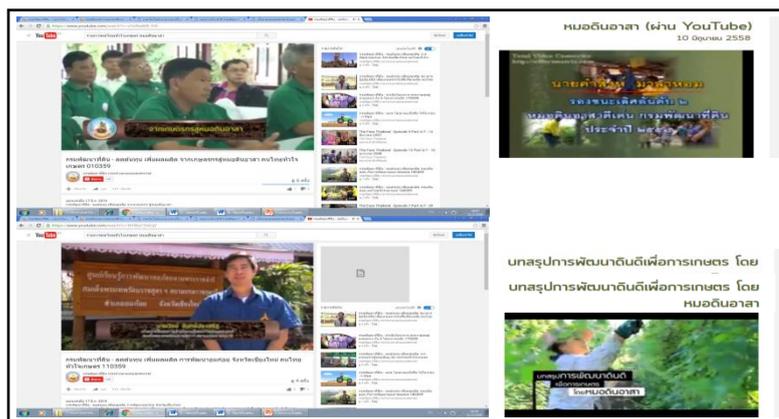
การสัมมนา “การจัดการที่ดินสู่เป้าหมายการจัดการที่ยั่งยืน” วันที่ 17 มิถุนายน 2559 ณ ศูนย์ประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี

(3) การเผยแพร่ผ่านสื่อหนังสือ สิ่งพิมพ์ เช่น วารสารอนุรักษ์ดินและน้ำ ปีที่ 31 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนธันวาคม 2558 วารสารอนุรักษ์ดินและน้ำ ปีที่ 32 ฉบับที่ 2 เมษายน 2560 รายงานประจำปี 2559 กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน ฯลฯ

(4) การจัดทำสื่อในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ วิดีทัศน์ ที่นำเสนอในรายการเกษตรต่างๆ

(5) มีระบบการจัดการฐานข้อมูลทะเบียนหมอดินอาสาทั่วประเทศ ซึ่งผู้สนใจทั่วไปสามารถศึกษาหาความรู้ และข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ www.mordin.udd.go.th

2) สำหรับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 จากสภาวะการทำการเกษตรเปลี่ยนไป ความเร่งด่วนในการจัดการด้านเกษตรต้องทันต่อการเปลี่ยนแปลงแห่งโลกปัจจุบัน เกษตรกรมีความคาดหวังสูงต่อระบบราชการในการตอบสนองต่อประชาชนในการให้บริการภาครัฐ ด้านการเกษตรยุค THAILAND 4.0 จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาระบบราชการให้ทันต่อความต้องการของเกษตรกร ดังนั้น สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 และสถานีพัฒนาที่ดินสตูล จึงต้องพัฒนาเจ้าหน้าที่ให้พร้อมที่จะให้บริการต่อผู้มารับบริการเชิงรุกแบบสองทางในระบบอิเล็กทรอนิกส์เช่น E-mail, Facebook, Webboard ของสถานีพัฒนาที่ดินสตูล โทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นต้น เพื่อให้การสื่อสารที่รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้ประชาชน เกษตรกร และผู้มารับบริการมีความพึงพอใจในงานบริการพัฒนาที่ดินและติดตามผลการให้บริการจนกว่าจะบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ และยอมรับการบริการการพัฒนาที่ดินอย่างแท้จริง โดยการกำหนดตัวชี้วัดและกระบวนการทำงานให้ประชาชนทราบถึงระยะเวลาการทำงานให้สอดคล้องกับปัจจุบัน ตลอดจนบูรณาการการทำงานในทุกระดับของกระทรวงที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ครอบคลุมทุกมิติ เพื่อความผาสุกและยั่งยืนของเกษตรกรซึ่งช่องทางในการให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่เกษตรกร มีดังนี้

2.1) สื่อสิ่งพิมพ์สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 โดยสถานีพัฒนาที่ดินสตูล ได้มีการกระจายข้อมูลข่าวสารข้อมูลด้านการพัฒนาที่ดิน ข้อมูลเชิงแผนที่ และข้อมูลชุดดินในพื้นที่ภาคใต้ รวมถึงการแนะนำการรับบริการด้านการพัฒนาที่ดินผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ได้แก่ แผ่นพับ โปสเตอร์ หนังสือ เป็นต้น

2.2) วิทยู และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 โดยสถานีพัฒนาที่ดินสตูล มีการให้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อวิทยุในท้องถิ่น และมีการเผยแพร่การดำเนินงานต่างๆ ในด้านการพัฒนาที่ดิน และในเรื่องการจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ผ่านหลากหลายช่องทางในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และทางเว็บไซต์ของกรมพัฒนาที่ดิน เว็บไซต์ของสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 รวมถึงเว็บไซต์ของสถานีพัฒนาที่ดินสตูล

2.3) ศูนย์เรียนรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินประจำตำบลของสถานีพัฒนาที่ดินสตูล เป็นนโยบายหนึ่งของกรมพัฒนาที่ดินที่ต้องการสร้างจุดเรียนรู้ในด้านการพัฒนาที่ดินทุกรูปแบบให้กับเกษตรกรในพื้นที่ได้เข้าไปศึกษา เรียนรู้และนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ของเกษตรกร มีการส่งเสริมถ่ายทอดความรู้เรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมี และงานด้านการพัฒนาที่ดิน ซึ่งมีผู้เข้ามาเรียนรู้งานในศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินประจำตำบลอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ให้กับหน่วยงานอื่นในด้านการพัฒนาที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4) ผ่านเจ้าหน้าที่และเครือข่ายหมอดินอาสาสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 โดยสถานีพัฒนาที่ดินสตูล มีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร การให้บริการ ณ จุดเดียว (One stop service) อยู่ในสถานีพัฒนาที่ดินสตูล รวมทั้งมีหมอดินอาสา ซึ่งเป็นตัวแทนของกรมพัฒนาที่ดิน มีเครือข่ายหลายระดับ คือ ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัดช่วยประสานงานด้านการพัฒนาที่ดิน ระหว่างเกษตรกรใน

หมู่บ้านกับเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน และสมาชิกในเครือข่ายหมอดินอาสา เพื่อให้บริการต่างๆ ของกรมพัฒนาที่ดินเข้าถึงได้สะดวก และทันเวลาในการทำงาน

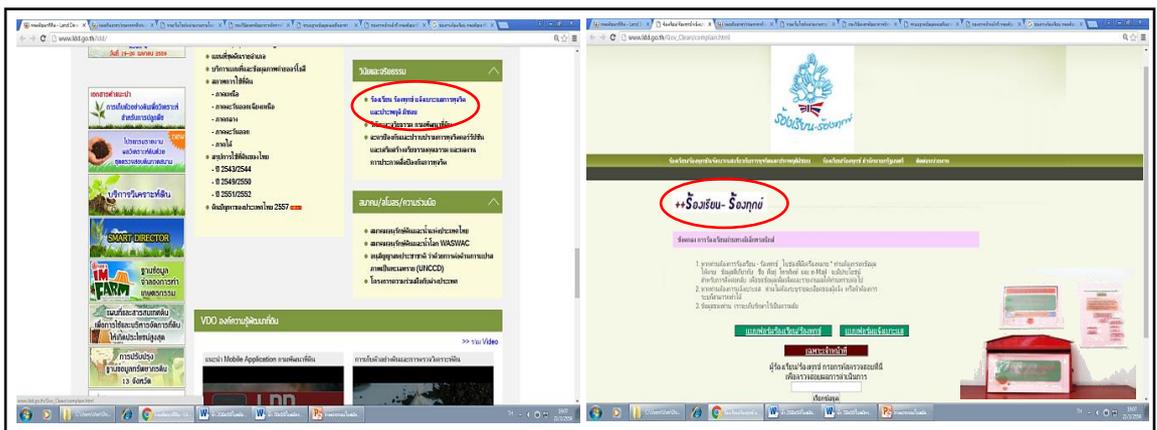
3.2 มีการนำความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องไปใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน/ การให้บริการที่ชัดเจน

- ไม่มี
- มี (โปรดระบุ และแนบเอกสารประกอบ)

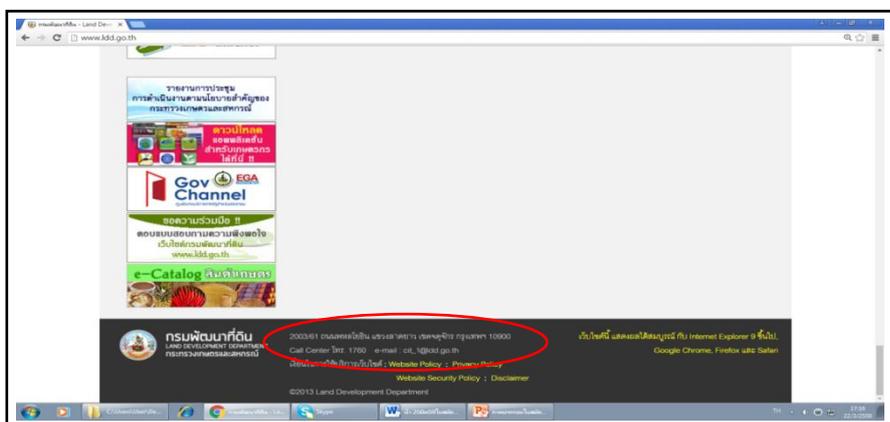
กรมพัฒนาที่ดิน มีวิธีปฏิบัติเพื่อจัดการนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ประกอบการบริหารราชการ ดังนี้

3.2.1 มีศูนย์รับข้อร้องเรียน ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของกรมพัฒนาที่ดิน และคณะทำงานกลั่นกรอง เพื่อสรุปนำเสนอประเด็นสำคัญต่อผู้บริหาร เพื่อสั่งการและปรับปรุงแก้ไขการบริหารราชการผ่านเวทีการประชุมหัวหน้าส่วนราชการประจำทุกเดือนของกรมพัฒนาที่ดิน

3.2.2 มีช่องทางรับข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ข้อร้องเรียนผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ ตู้รับเรื่องร้องเรียนประจำในทุกหน่วยงาน แบบสอบถามวัดความพึงพอใจของประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และกำหนดเจ้าหน้าที่ และปฏิทินการพิจารณาสรุป ประเด็นข้อร้องเรียน และข้อเสนอแนะจากภาคประชาชนเพื่อนำเสนอผู้บริหารสั่งการในลำดับต่อไป

3.2.3 มี Call center สำหรับตอบข้อซักถาม ปัญหา และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ข้อสงสัยต่างๆ จากภาคประชาชน

3.2.4 มีการประชุม เยี่ยมเยียนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อกำหนดการแก้ไขปัญหา การกำหนดกิจกรรม เพื่อดำเนินการร่วมกัน การศึกษาวิจัยเพื่อเรียนรู้และยืนยันข้อสงสัยร่วมกันเพื่อจัดการแก้ไขปัญหา การปรับปรุงวิถีปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับในพื้นที่ของตน

3.2.5 การกำหนดตัวชี้วัดการออกแบบระบบงานระดับหน่วยงาน (Department Design : DD) ให้เป็นตัวชี้วัดประเมินผลการปฏิบัติราชการของหน่วยงาน และให้หน่วยงานนำผลสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของกรมพัฒนาที่ดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560 เป็นองค์ประกอบในการคัดเลือกกระบวนการงานเพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงานของหน่วยงาน

สำหรับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 โดยสถานีพัฒนาที่ดินสตูลเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการขับเคลื่อน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการบริหารราชการ ได้นำความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องไปใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน/การให้บริการที่ชัดเจนดำเนินการ ตัวอย่างเช่น การดำเนินงานตามนโยบายธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ ซึ่งสถานีพัฒนาที่ดินสตูลได้คัดเลือกโรงปุ๋ยอินทรีย์ชุมชนบ้านสะพานเคียน มาพัฒนาต่อยอดเป็นธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูล มีการนำสูตรปุ๋ยมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของคนในพื้นที่จังหวัดสตูล เนื่องจากพื้นที่นี้เป็นโรงปุ๋ยอินทรีย์ที่ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2550 จนถึงปัจจุบัน มีที่ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 2 บ้านสะพานเคียน ตำบลควนโดน อำเภอควนโดนจังหวัดสตูล ซึ่งในช่วงแรกของการก่อตั้ง ระบบการรวมกลุ่มของเกษตรกร และการจัดการเครือข่ายยังขาดแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมเพื่อให้มาร่วมดำเนินกิจกรรม และในส่วนของเกษตรกรที่ไม่มีความรู้เรื่องเครื่องจักร เมื่อเครื่องจักรมีปัญหาต้องจ้างช่างมาซ่อม ทำให้เกิดการสูญเสียรายได้ ไม่มีเงินปันผลให้แก่สมาชิก ประสบปัญหาขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนปุ๋ยที่ผลิตขาดคุณภาพไม่เป็นที่พอใจของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ต่อมาได้มีการปรับรูปแบบการดำเนินการของธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ โดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรที่เป็นสมาชิกรุ่นเยาว์สุดเหลือใช้ในไร่ในครัวเรือน รวมถึงโรงงานอุตสาหกรรมมาฝากไว้กับธนาคาร ซึ่งธนาคารจะทำการผลิตปุ๋ยให้สมาชิกกู้ยืมไปใช้ในการทำการเกษตรแล้วสมาชิกก็ต้องนำวัสดุเหลือใช้ที่เป็นวัตถุดิบในการทำปุ๋ยกลับมาคืนธนาคารอาจจะต้องบวกเพิ่มดอกเบี้ยในปริมาณที่เพิ่มขึ้นจากปุ๋ยที่ยืมไปเล็กน้อยแล้วแต่ข้อกำหนดของธนาคาร ซึ่งจะหมุนเวียนอย่างนี้เรื่อยไปจนเกิดความยั่งยืน และเมื่อผลิตได้ปริมาณมากเพียงพอที่สมาชิกต้องการก็สามารถขายให้กับเกษตรกรในพื้นที่อื่นเพื่อนำรายได้มาเป็นทุนหมุนเวียนในธนาคารต่อไป

ทั้งนี้ ได้มีการวิเคราะห์เพื่อกำหนดกลุ่มเป้าหมาย โดยระบุความต้องการ/ความคาดหวัง ระดับการมีส่วนร่วม และรูปแบบการมีส่วนร่วมที่ชัดเจน ดังรายละเอียดนี้

- หมอদিনอาสา เกษตรกรและประชาชนทั่วไป เป็นผู้ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ซึ่งได้รับผลกระทบโดยตรงจากคุณภาพของปุ๋ยอินทรีย์ที่ผลิตขึ้น หากปุ๋ยที่ผลิตไม่มีคุณภาพตามมาตรฐานจะส่งผลกระทบต่อผลผลิตซึ่งมีผลให้เกิดการสูญเสียเงินทุน และเวลา

- ในส่วนท้องถิ่น (ผู้ใหญ่บ้าน ,กำนัน ,องค์การบริหารส่วนตำบล ,องค์การบริหารส่วนจังหวัด) ทำหน้าที่ในการสนับสนุนการดำเนินงานของธนาคารในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น การร่วมเป็นคณะกรรมการให้คำปรึกษาข้อคิดเห็น และหรือเป็นลูกค้า

- ส่วนราชการต่างๆที่เกี่ยวข้อง ทำหน้าที่ในการให้คำแนะนำในเรื่องการจดทะเบียน การจัดตั้งศูนย์จัดการดินและปุ๋ยชุมชน สนับสนุนให้เกิดแหล่งเรียนรู้ และศึกษาดูงานของหน่วยต่างๆ
- ผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรม และผู้ประกอบการฟาร์มเกษตรภายในจังหวัด ได้จำหน่ายเศษวัสดุที่ไม่ใช่แล้ว โดยที่ไม่ต้องหาแหล่งกำจัดวัสดุเหลือใช้ดังกล่าว
- ประชาชนในชุมชน มีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น ไม่มีเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรทิ้งในชุมชน รวมทั้งได้ผลผลิตทางการเกษตรเพื่อบริโภคได้อย่างปลอดภัย

มิติที่ 2: การทำงานแบบมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม

4. การส่งเสริมการทำงานแบบมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/ดำเนินงาน เพื่อส่งเสริมการเปิดระบบราชการให้ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการในระดับการเข้ามาเกี่ยวข้อง (Involve) หรือทำงานร่วมกันในระดับความร่วมมือ (Collaborate) ในลักษณะหุ้นส่วนความร่วมมือ (45 คะแนน)

4.1 อธิบายประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมา/ที่มา/สภาพปัญหา หรือเหตุผลสำคัญที่นำมาสู่การริเริ่มการดำเนินโครงการ/การแก้ปัญหา และแนวโน้ม/เงื่อนไขของสถานการณ์ รวมทั้งผลกระทบตลอดจนระบุวัตถุประสงค์ ว่าเป็นอย่างไร

โครงการธนาคารสินค้าเกษตร เป็นหนึ่งในนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่มีเป้าหมายในการยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้ดีขึ้น มีความภูมิใจในอาชีพ มีรายได้เพิ่ม หนี้สินลดลง และมีการรวมกลุ่มของเกษตรกร เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในชุมชนประกอบกับปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่หันมาให้ความสนใจกับการทำเกษตรอินทรีย์เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากไม่ยุ่งยากและมีต้นทุนการผลิตต่ำ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและตัวเกษตรกรเอง ทำให้ความต้องการปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงมีมากขึ้น

กรมพัฒนาที่ดิน ได้กำหนดนโยบายให้สถานีพัฒนาที่ดินทุกจังหวัดจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2558 ในพื้นที่การดูแลของสถานีพัฒนาที่ดินในแต่ละจังหวัด เพื่อผลิตปุ๋ยอินทรีย์ โดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรนำเอาเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคเกษตร และอุตสาหกรรม มาผลิตเป็นปุ๋ยอินทรีย์ที่มีคุณภาพ โดยมีการส่งเสริมให้หมอดินอาสา เกษตรกร ที่ผลิตปุ๋ยหมักได้มีการรวมกลุ่มและจัดตั้ง “ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์” ในพื้นที่สถานีพัฒนาที่ดินทั่วประเทศ และจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ต้นแบบเพื่อเป็นตัวอย่างแหล่งความรู้ให้แก่เกษตรกรที่สนใจการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ได้ศึกษาการบริหารจัดการธนาคารสินค้าเกษตรให้เติบโตอย่างมั่นคงซึ่งตั้งเป้าให้ทุกจังหวัดมีธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ต้นแบบละ 1 แห่ง เพื่อกระตุ้นให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่สามารถนำมาก่อให้เกิดประโยชน์หลากหลาย รวมถึงต้องการให้เกษตรกรลด ละ เลิกการเผาเศษฟาง เศษซากพืช โดยให้นำมาผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้ทดแทนปุ๋ยเคมี เนื่องจากราคาปุ๋ยเคมีมีราคาสูงขึ้นซึ่งปุ๋ยเคมีรวมถึงสารเคมีเป็นต้นทุนการผลิตของเกษตรกรคิดเป็น 40% ของต้นทุนทั้งหมด ถ้าเกษตรกรลดการใช้ปุ๋ยเคมีลงต้นทุนการผลิตก็จะปรับลดลง

จังหวัดสตูลเป็นจังหวัดทางตอนใต้ของประเทศไทย มีเนื้อที่ประมาณ 1,754,701 ไร่ เป็นพื้นที่การเกษตร 701,857 ไร่ โดยพื้นที่ส่วนใหญ่ปลูกยางพารา มีเนื้อที่ 516,256 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 73 ของพื้นที่เกษตร รองลงมาปลูกปาล์มน้ำมัน มีเนื้อที่ 93,390 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 13 ของพื้นที่เกษตร และพื้นที่ปลูกข้าว 31,970 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 4 ของพื้นที่เกษตร สำหรับอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนมากที่สุด 3 อันดับแรกของจังหวัดสตูล คือ

- (1) อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ ประกอบด้วย การแปรรูปไม้ยางพารา ทำวงกบ ประตู หน้าต่าง ปัจจุบันมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 33 โรงงาน

(2) อุตสาหกรรมอาหาร ประกอบด้วย การสกัดน้ำมันปาล์มดิบ การผลิตอาหารทะเลบรรจุกระป๋อง และทำน้ำแข็งตามลำดับ ปัจจุบันมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 27 โรงงาน

(3) อุตสาหกรรมยาง ประกอบด้วย การผลิตยางแท่งมาตรฐาน และยางผสม ทำยางแผ่นผึ่งแห้ง/รมควัน ตามลำดับ ปัจจุบันมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 28 โรงงาน

สภาพปัญหาของจังหวัดสตูล เกิดจากพื้นที่ส่วนใหญ่เกษตรกรรมปลูกยางพาราและปาล์มน้ำมัน ทำให้มีการใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมีจำนวนมากเมื่อเกิดวิกฤตปัญหาเรื่องราคาของปุ๋ยเคมี และสารเคมีที่ปรับตัวสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนในการผลิตที่สูงขึ้นด้วยเช่นกัน รวมทั้งยังเจอปัญหาสภาพดิน มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก ส่วนใหญ่มีสภาพเป็นดินกรด

สถานีพัฒนาที่ดินสตูลเป็นหน่วยงานส่วนกลางตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค สังกัดสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 มีหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาที่ดินในพื้นที่จังหวัดสตูลให้อุดมสมบูรณ์เหมาะสมกับการปลูกพืช ให้เกษตรกรมีการใช้ที่ดินเหมาะสมกับศักยภาพของดิน รวมทั้งมีการอนุรักษ์และฟื้นฟูปรับปรุงบำรุงดินให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืนครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัดสตูล และภารกิจรองคือการสนับสนุนแนะนำและบริการข้อมูลเพื่อบูรณาการกับทุกภาคส่วนในจังหวัดสตูล โดยสถานีพัฒนาที่ดินสตูลได้เล็งเห็นถึงสภาพปัญหาดินเสื่อมโทรมในพื้นที่จังหวัด ซึ่งจำเป็นต้องใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการช่วยปรับปรุงบำรุงดิน ประกอบกับความต้องการใช้ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพดีของเกษตรกรในพื้นที่มีมาก และจังหวัดสตูลมีผู้ประกอบการโรงงานต่างๆ เช่น โรงงานปาล์มน้ำมัน โรงงานแปรรูปยางพารา โรงเลื่อยไม้ยางพารา โรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าทะเล ตั้งกระจายอยู่ในพื้นที่ และมีเศษวัสดุเหลือใช้มากมาย เช่น กากปาล์มน้ำมัน ขี้เถ้าไม้ยางพารา ขี้เลื่อย และเปลือกยางพารา เหมาะเป็นอย่างยิ่งที่จะนำมาผลิตปุ๋ยอินทรีย์ จึงได้ดำเนินการจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ขึ้น เพื่อเป็นอีกหนึ่งทางเลือกให้กับเกษตรกรได้มีปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพดีไว้ใช้อย่างพอเพียง และเป็นอีกหนึ่งวิธีที่จะรักษาคุณภาพดินและฟื้นฟูดินให้กลับมามีระดับความอุดมสมบูรณ์อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน อีกทั้งยังช่วยแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายปุ๋ยเคมีที่มีต้นทุนสูง และแก้ความเสื่อมโทรมให้เกิดขึ้นในระยะยาวส่งผลให้เกิดการลดละเลิกการเผาเศษวัสดุต่างๆ ลดการใช้สารเคมี อีกทั้งยังช่วยในเรื่องการลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตรได้อีกด้วย โดยร่วมกับภาคีเครือข่ายทำให้ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่ดี ไม่มีเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรทิ้งในชุมชน รวมทั้งได้บริโภคอาหารที่ปลอดภัย และที่สำคัญคือได้ฟื้นฟูปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างยั่งยืนโดยจัดทำโครงการธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูลสร้างชุมชนคนสตูลเข้มแข็งและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

(1) เพื่อให้มีการดำเนินการผลิตและใช้ประโยชน์ปุ๋ยอินทรีย์อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

(2) เพื่อกระตุ้นให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของวัสดุเหลือใช้ในการเกษตรและโรงงานอุตสาหกรรม

(3) เพื่อให้เกษตรกรลดละเลิกการเผาด้วยการนำเอาวัสดุเหลือใช้จากไร่นามาผลิตปุ๋ยอินทรีย์ลดการใช้ปุ๋ยเคมีเป็นการลดต้นทุนในการผลิต

(4) เพื่อรณรงค์ส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์ให้มากขึ้น

(5) เพื่อกิจกรรมอ้อมทรัพย์ของสมาชิก

4.2 อธิบายการดำเนินโครงการ/ดำเนินงานเกี่ยวกับรูปแบบ/ขั้นตอน/วิธีการที่ใช้ดำเนินงานในพื้นที่ ตั้งแต่ริเริ่มไปจนถึงการกำหนดแนวทางและดำเนินการเพื่อแก้ปัญหา/การพัฒนา ที่สะท้อนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน การบูรณาการการทำงานและทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน และหลักการ/แนวคิดที่นำมาประยุกต์ใช้ ว่าเป็นอย่างไร

1) การดำเนินโครงการ

โครงการธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูลสร้างชุมชนคนสตูลเข้มแข็งและยั่งยืน เริ่มต้นจากนายมงคล ทองจิบ ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดิน นายวิบูลย์ ศรีปาน นักวิชาการเกษตรชำนาญการ และเจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดินสตูลได้นำโครงการธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ไปชี้แจงทำความเข้าใจกับหมอดินอาสาใน

จังหวัดสตูล โดยใช้เวทีของการประชุมหมอดินอาสาประจำปี 2557 เป็นจุดเริ่มต้นในการชี้แจง และคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรเพื่อเป็นต้นแบบของพื้นที่ โดยมีการพิจารณาคัดเลือกกลุ่มโรงปุ๋ยอินทรีย์ หมู่ 2 บ้านสะพานเคียน ตำบลควนโดน จังหวัดสตูล ซึ่งมีสมาชิกอยู่จำนวน 57 คน โดยมีนายดิษฐ์ ศรีเมือง ซึ่งเป็นคนที่มีความเข้มแข็ง และมีความซื่อสัตย์เป็นประธานกลุ่ม จัดตั้งเป็นธนาคารปุ๋ยอินทรีย์แห่งแรกของจังหวัดสตูล โดยเริ่มระดมทุนคนละ 1 หุ่น 100 บาท จากหมอดินอาสาในจังหวัดสตูล จากนั้นดำเนินการศึกษาอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับกระบวนการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และกฎระเบียบต่างๆ ของกลุ่ม จัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจให้กับเกษตรกร และคัดเลือกเกษตรกรเป็นสมาชิกเข้าร่วมกับธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูล ได้สมาชิกรวมจำนวน 313 คน แบ่งการดำเนินการของธนาคารออกเป็น 2 ประเภท คือธนาคารปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน และธนาคารน้ำหมักชีวภาพ โดยแบ่งประเภทของสมาชิกออกเป็น 3 ประเภท ประกอบด้วย สมาชิกวิสามัญ หมายถึง บุคคลใดก็ได้ที่สมัครเข้ามาเพื่อซื้อปุ๋ยไปใช้ ส่วนสมาชิกสามัญแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ สมาชิกสามัญที่สมัครเข้ามาเป็นสมาชิกแล้วร่วมผลิต อีกส่วนเป็นสมาชิกที่ร่วมผลิต และนำไปใช้ ซึ่งกำหนดให้สมาชิกสมัครได้คนละ 10 หุ่น หุ่นละ 100 บาทเท่านั้น เพื่อให้เกษตรกรตระหนัก และเห็นความสำคัญกับการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ไว้ใช้เองเพื่อลดต้นทุน มีการจัดตั้งคณะกรรมการจากเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม เพื่อทำหน้าที่ทำบัญชี รับฝาก ถอน การให้กู้เงิน การส่งใช้คืนต้นและดอกเบี้ย และให้คณะกรรมการรายงานผลการดำเนินงานให้สมาชิกทราบทุกเดือน โดยมีหมอดินและเจ้าหน้าที่ของสถานีพัฒนาที่ดินตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการทุกเดือน มีการกำหนดระเบียบการดำเนินงานในการฝาก ถอน กู้ยืม พร้อมอัตราดอกเบี้ยรวมทั้งกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ พร้อมกำหนดเงื่อนไข บทลงโทษกรณีทำผิดเงื่อนไขต่าง ๆ 1 และประสานให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุนการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในเรื่องของตลาดเพื่อรองรับผลผลิตที่ได้ การดำเนินงานธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ สมาชิกภายในกลุ่มจะร่วมกันวางแผนการผลิต และการสร้างมาตรฐานของผลผลิต โดยสถานีพัฒนาที่ดินสตูลจัดสรรงบประมาณมาสนับสนุนเพื่อผลิตปุ๋ยอินทรีย์ จากนั้นธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูล จะรวบรวมวัตถุดิบที่ใช้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ในปริมาณมาก ซึ่งส่วนใหญ่หาได้ในพื้นที่จากโรงงานต่าง ๆ เช่น โรงงานปาล์มน้ำมัน โรงงานแปรรูปยางพารา โรงเลื่อยไม้ยางพารา โรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าทะเลที่ตั้งกระจายอยู่ในพื้นที่ ซึ่งมีกากวัสดุที่เหลือใช้มาก เช่น กากปาล์มน้ำมัน ขี้เถ้าไม้ยางพารา ขี้เลื่อยและเปลือกยางพารา กากตะกอนดิน และวัสดุจากโรงงานต่างๆ มีความเหมาะสมที่จะนำมาทำปุ๋ยหมักอย่างยิ่ง และมีราคาถูก แล้วจึงผลิตเป็นปุ๋ยหมักตามคำแนะนำของสถานีพัฒนาที่ดินสตูล ที่เข้ามากำกับดูแลทุกขั้นตอนการผลิตเพื่อให้ได้ปุ๋ยอินทรีย์ที่มีคุณภาพ แสดงแผนการผลิต ดังภาคผนวก 2 จนพร้อมจำหน่ายให้กับสมาชิกและเกษตรกรทั่วไป ซึ่งในปีแรกที่ดำเนินการ สถานีพัฒนาที่ดินสตูลสนับสนุนงบประมาณมาดำเนินการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ได้ 800 กว่าตัน ทางธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูลจำหน่ายไปเหลือเพียง 100 กว่ากระสอบเท่านั้น แสดงให้เห็นว่า หลังจากสถานีพัฒนาที่ดินสตูลเข้ามาส่งเสริมให้จัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูล และดำเนินการให้ความรู้ และประชาสัมพันธ์ถึงประโยชน์ของปุ๋ยอินทรีย์ไปพร้อมๆ กันอย่างทั่วถึงแล้ว ได้สร้างความสนใจให้เกษตรกรนำปุ๋ยอินทรีย์ไปใช้ในการทำเกษตรในพื้นที่ของตนเองจำนวนมาก เมื่อใช้ได้ผลและมีความพึงพอใจ ปริมาณความต้องการจึงมีเพิ่มขึ้นในปีถัดไป โดยเฉพาะในกลุ่มเกษตรกรที่ร่วมกันทำเกษตรแปลงใหญ่ เพราะช่วยลดต้นทุนการผลิตได้ในแต่ละปี สมาชิกปลูกปาล์มน้ำมันแปลงใหญ่จังหวัดสตูลประมาณ 1,600 กว่าไร่ มีความต้องการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ประมาณ 500 ตันต่อปี การที่จะไปซื้อปุ๋ยอินทรีย์ที่จำหน่ายในท้องตลาดมาใช้ บางครั้งไม่ได้คุณภาพ หรือมีคุณภาพเหมาะสมกับพืชที่ปลูก อีกทั้งราคาก็จะสูงกว่าปุ๋ยที่ผลิตโดยธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูล

จากผลการดำเนินการผลิตในระยะแรก สิ่งที่เป็นปัญหาคือ การจำหน่าย เพราะไม่มีแปลงสาธิตให้เกษตรกรได้เห็นถึงการเจริญเติบโตของพืช เช่น ในเรื่องของยางพาราที่ได้น้ำยางดี หน่ายางนิ่ม ในเรื่องของปาล์มน้ำมันจากเดิมที่ได้ 2,500 กิโลกรัม/ไร่/ปี ขยับขึ้นมาเป็น 6,000 กิโลกรัม/ไร่/ปี ทำให้ทางธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูลเลือกแปลงของนายดิษฐ์ ศรีเมือง มาทำเป็นแปลงสาธิต เปรียบเทียบกับชุดดินเดียวกัน เป็นกลุ่มชุดดิน 53 โดยเทียบกับแปลงตรงข้ามที่ปลูกพืชม้า 10 กว่าปี ใช้วิธีการปลูกกล้วย ซึ่งปีเดียวก็ได้ผล

อีกทั้งเมื่อปลูกพืชอย่างอื่นก็ได้ผลดี ส่งผลให้ยอดจำหน่ายปุ๋ยอินทรีย์ของธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูลเพิ่มขึ้น ทำให้มีการเปิดธนาคารสาขาย่อยในปี 2558 ซึ่งธนาคารสาขาย่อยที่เปิดต้องส่งเสริมให้ธนาคารหลักเกิดความยั่งยืน โดยจะใช้หลักการคัดเลือกผู้นำที่เข้มแข็งและซื่อสัตย์ จัดตั้งกลุ่มแบบธรรมชาติ ประมาณ 20 - 30 คน/ธนาคาร และผู้ที่จะมาเป็นสมาชิกของธนาคารต้องเป็นบุคคลที่มีความสนใจ และตั้งใจที่จะผลิต และใช้ปุ๋ยอินทรีย์จริงๆ โดยใช้หลัก 3 ไม่ คือ ไม่โกง ไม่สน ไม่แค้น มีการตรวจคุณภาพปุ๋ยที่ผลิตได้ ทุกธนาคารต้องมีแปลงสาธิตเป็นตัวอย่าง มีการตั้งราคาปุ๋ยอินทรีย์ไม่สูงเกินจริง และมีการประชาสัมพันธ์ผลสำเร็จของการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทุกช่องทางทุกที่ทุกเวลา สามารถเปิดธนาคารได้ 10 สาขา ดังตารางที่ 1 กระจายไปตามอำเภอต่างๆ ในจังหวัดสตูล ตามกลุ่มเกษตรกรที่เข้มแข็ง เพื่อขยายฐานการผลิต และขยายตลาด และเป็นการกระจายกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องทำให้มีกลุ่มและเครือข่ายที่เข้มแข็งเพิ่มจำนวนมากขึ้น

ตารางที่ 1 แสดงธนาคารสาขาย่อยที่เปิดในปี 2558

ชื่อธนาคาร	ที่อยู่	เจ้าหน้าที่ประสานงาน
1.ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูล (สาขาย่อยบ้านมุด)	บ้านมุด ม.3 ต.ท่าแพ อ.ท่าแพ จ.สตูล	นางร่มหยัน แหอาหลี ประธาน โทร.085-0799201 นายวิบูลย์ ศรีปาน โทร.087-2896225
2.ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูล (สาขาย่อยบ้านผึ่ง 13)	บ้านผึ่ง 16,17,19,20 ม.8 ต.นิคมพัฒนา อ.มะนัง จ.สตูล	นายอมร ศุภรัตน์ ประธาน โทร.089-5980234 นายวิบูลย์ ศรีปาน โทร.087-2896225
3.ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูล (สาขาย่อยบ้านผึ่งป่าลม 3)	บ้านผึ่งป่าลม 3 ม.2 ต.ป่าลมพัฒนา อ.มะนัง จ.สตูล	นายอักรินทร์ จันทร์คง ประธาน โทร.082-8325399 นายวิบูลย์ ศรีปาน โทร.087-2896225
4.ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูล (สาขาย่อยตำบลทุ่งนุ้ย)	บ้านสวน ม.11 ต.ทุ่งนุ้ย อ.ควนกาหลง จ.สตูล	นายสุรชัย รัตนะ ประธาน โทร.083-6360545 น.ส.รัตนภรณ์ เพชรจรัส โทร.087-8365051
5.ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูล (สาขาย่อยบ้านอุไคเจริญ)	บ้านผึ่ง 42 ม.8 ต.อุไคเจริญ อ.ควนกาหลง จ.สตูล	นางถนอม สังข์แก้ว ประธาน โทร.089-7707841 น.ส.รัตนภรณ์ เพชรจรัส โทร.087-8365051
6.ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูล (สาขาย่อยตำบลควนกาหลง)	บ้านซอย 4 ม.4 ต.ควนกาหลง อ.ควนกาหลง จ.สตูล	นายเสถียร ชูทอง ประธาน โทร.084-8535513 น.ส.รัตนภรณ์ เพชรจรัส โทร.087-8365051
7.ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูล (สาขาย่อยบ้านนาแค)	บ้านนาแค ม.5 ต.คลองขุด อ.เมือง จ.สตูล	นายสมหมาย บรรณา ประธาน โทร.084-2695569 นายค้ำนิง แสงขำ โทร.082-4320667
8.ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูล (สาขาย่อยบ้านป่าเต๊ะเหนือ)	บ้านป่าเต๊ะเหนือ ม.6 ต.เจ๊ะบิลัง อ.เมือง จ.สตูล	นายกอหนี่ เหตุอู้น้อย ประธาน โทร.089-4660113 นายค้ำนิง แสงขำ โทร.082-4320667
9.ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูล (สาขาย่อยตำบลน้ำผุด)	บ้านหนองราโพธิ์ ม.6 ต.น้ำผุด อ.ละงู จ.สตูล	นายบุญเลิศ อินทร์มาก ประธาน โทร.092-3940731 นายอาทิตย์ ภูมิหิ๊งษ์ โทร.081-3282978
10.ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูล (สาขาย่อยตำบลแหลมสน)	บ้านกาแบง ม.2 ต.แหลมสน อ.ละงู จ.สตูล	นายมนัส แส้หมุด ประธาน โทร.083-6564005 นายอาทิตย์ ภูมิหิ๊งษ์ โทร.081-3282978

ในปี 2559 มีการเปิดธนาคารสาขาย่อยเป็นธนาคารเครือข่ายใหม่ จำนวน 9 สาขา ดังตารางที่ 2 (รวมกับปี 2558 เป็น 1 ธนาคารหลัก 19 สาขาย่อย) พร้อมกันนี้ได้เปิดธนาคารน้ำหมักชีวภาพจากสารเร่งซุเปอร์พด.2 จำนวน 7 สาขา เพื่อส่งเสริมและอำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรประกอบด้วย 1) สถานีพัฒนาที่ดินสตูล หมู่ที่ 7 บ้านซอย 8 ตำบลควนกาหลง อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล 2) ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูล หมู่ที่ 2 บ้านสะพานเคียน ตำบลควนโดน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล 3) โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ที่ 42 หมู่ที่ 7 ตำบลเกตรี อำเภอเมือง จังหวัดสตูล 4) โรงเรียนบ้านวังสายทอง หมู่ที่ 4 ตำบลน้ำผุด อำเภอละงู จังหวัดสตูล 5) กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงวังนาโน อำเภอละงู จังหวัดสตูล 6) โรงเรียนนิคมพัฒนา ผัง 6 หมู่ที่ 9 ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล และ 7) โรงเรียนบ้านป่าเต๊ะ หมู่ที่ 3 บ้านป่าเต๊ะ ตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

ตารางที่ 2 แสดงธนาคารสาขาย่อยที่เปิดในปี 2559

ชื่อธนาคาร	ที่อยู่	เจ้าหน้าที่ประสานงาน
1.ธนาคารปฎิอินทรีย์จังหวัดสตูล (สาขาย่อยหมู่ที่ 3 ตำบลเกตรี)	หมู่ที่ 3 บ.เกตรี ต.เกตรี อ.เมือง จ.สตูล	นายบุญเกษม กรมเมืองประธาน โทร.091-9809224 นายคานิ่ง แสงขำ โทร.082-4320667
2.ธนาคารปฎิอินทรีย์จังหวัดสตูล (สาขาย่อยหมู่ที่ 3 ตำบลบ้านควน)	หมู่ที่ 3 บ.โคกทราย ต.บ้านควน อ.เมือง จ.สตูล	นายศุภนันท์สะเด็นประธาน โทร.081-0994309 นายคานิ่ง แสงขำ โทร.082-4320667
3.ธนาคารปฎิอินทรีย์จังหวัดสตูล (สาขาย่อยหมู่ที่ 2 บ้านเจ๊ะบิลัง)	หมู่ที่ 2 บ.เจ๊ะบิลัง ต.เจ๊ะบิลัง อ.เมือง จ.สตูล	นายอาบูบากา หลังจิประธาน โทร.081-4668505 นายคานิ่ง แสงขำ โทร.082-4320667
4.ธนาคารปฎิอินทรีย์จังหวัดสตูล (สาขาย่อยหมู่ที่ 4 บ้านเกาะเนียง)	หมู่ที่ 4 บ.เกาะเนียง ต.ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล	นายชัยยุทธ ชัยเกลี้ยงประธาน โทร.086-2844080 นายคานิ่ง แสงขำ โทร.082-4320667
5.ธนาคารปฎิอินทรีย์จังหวัดสตูล (สาขาย่อยหมู่ที่ 3 ตำบลควนขัน)	หมู่ที่ 3 บ.ควนขัน ต.ควนขัน อ.เมือง จ.สตูล	นายบุญฤทธิ์ ละอองวิจิตรประธาน โทร.081-4794471 นายคานิ่ง แสงขำ โทร.082-4320667
6.ธนาคารปฎิอินทรีย์จังหวัดสตูล (สาขาย่อยตำบลสาคร)	หมู่ที่ 4 บ.สาคร ต.สาคร อ.ท่าแพ จ.สตูล	นายรุสหลี เหมนะ ประธาน โทร.081-2884945 นายวิบูลย์ ศรีปาน โทร.087-2896225
7.ธนาคารปฎิอินทรีย์จังหวัดสตูล (สาขาย่อยหมู่ที่ 1 ตำบลป่าแกบ่อหิน)	หมู่ที่ 1 บ.ป่าแกบ่อหิน ต. ป่าแกบ่อหิน อ.ทุ่งหว้า จ.สตูล	นายมะโหรน ดีหมื่น ประธาน โทร.062-0742493 นายอาทิตย์ ภูมิหิ๊งษ์ โทร.081-3282978
8.ธนาคารปฎิอินทรีย์จังหวัดสตูล (สาขาย่อยบ้านธารปลิว)	หมู่ที่ 10 บ.ธารปลิว ต.ทุ่งหว้า อ.ทุ่งหว้า จ.สตูล	นายพิมล รัตนประดิษฐ์ ประธาน โทร. นายอาทิตย์ ภูมิหิ๊งษ์ โทร.081-3282978
9.ธนาคารปฎิอินทรีย์จังหวัดสตูล (สาขาย่อยหมู่ที่ 11 บ้านปาล์มไทย)	หมู่ที่ 11 บ.ปาล์มไทย ต.ควนกาหลง อ.ควนกาหลง จ.สตูล	นายเสียน ทองชิต ประธาน โทร.084-8542187 น.ส.รัตนภรณ์ เพชรจำรัส โทร.087-8365051

ในปี 2560 ได้เกิดธนาคารดินหมักขึ้นมาอีก 1 สาขาย่อย คือ สาขาย่อยบ้าน ซอย 8 ตำบลควนกาหลง เป็นธนาคารเครือข่ายใหม่ที่กำลังเริ่มดำเนินการตั้งอยู่ที่ สถานีพัฒนาที่ดินสตูลเลขที่ 40/2 หมู่ที่ 7 บ้านซอย 8 ตำบลควนกาหลง อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล โดยการจัดการของ ด.ต.บรรหาร วัตรธรรม เป็นประธานกลุ่ม

2) กลยุทธ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานการจัดการธนาคารปฎิอินทรีย์จังหวัดสตูล

2.1) กลยุทธ์ด้านการรวมกลุ่มของผู้ผลิตและผู้ใช้ คือ การประชุมรวมกลุ่มจัดตั้งธนาคารปฎิอินทรีย์จังหวัดสตูล หมู่ที่ 2 บ้านสะพานเคียน อำเภอควนโดนจังหวัดสตูล เป็นธนาคารหลัก โดยการจัดการของ นายดิษฐ์ ศรีเมือง ซึ่งเป็นประธานกลุ่ม ร่วมกับสมาชิก ผลิต ทดสอบ และจำหน่ายจนมีมาตรฐานการยอมรับ และเป็นต้นแบบแก่กลุ่มอื่นๆ ก่อนที่จะพัฒนาไปเป็นธนาคารปฎิอินทรีย์สาขาย่อยต่อไป

2.2) กลยุทธ์ด้านการสร้างเครือข่ายผู้ผลิตและผู้ใช้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและหมอดินอาสา มีการประชุมเสวนาร่วมกันจัดตั้งธนาคารสาขาย่อยขึ้นในพื้นที่จังหวัดสตูล รวม 20 สาขาย่อย ภายในระยะเวลาสองปีซึ่งเป็นไปได้โดยความสมัครใจของสมาชิก

2.3) กลยุทธ์ด้านการจำหน่ายตรง ซึ่งสมาชิกหรือเกษตรกรในและนอกจังหวัดสตูลสามารถหาซื้อผลิตภัณฑ์ได้ตามจุดบริการของธนาคารที่ตั้งอยู่ทุกพื้นที่ในราคาเดียวกัน และคุณภาพของสินค้าที่มีมาตรฐานเดียวกัน

2.4) กลยุทธ์ด้านการส่งเสริมคุณภาพสินค้า มีระบบการตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ซึ่งเป็นปุ๋ยอินทรีย์อย่างต่อเนื่องอย่างน้อยปีละครั้ง หรือตามที่ธนาคารส่งตัวอย่างเพื่อการตรวจวิเคราะห์ในแต่ละครั้งของการผลิต เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อเกษตรกรผู้ใช้ โดยจะเห็นได้จากยอดการสั่งจองอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี

2.5) กลยุทธ์ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยจะอาศัยกระบอกเสียงจากผู้ใช้สินค้าเป็นตัวช่วยในการบอกต่อ

3) กลไกที่ทำให้ได้รับความร่วมมือแบบมีส่วนร่วม

3.1) มีการจัดการประชุม การเสวนาให้ความรู้ และการศึกษาดูงานสร้างการรับรู้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง

3.2) มีแปลงสาธิตและมีการตรวจสอบการพัฒนาคุณภาพสินค้าในรูปแบบข้อมูลตัวเลขเชิงประจักษ์สร้างการยอมรับ และมีการนำไปใช้จนเห็นผลจึงบอกต่อ

3.3) สินค้าดีมีคุณภาพราคาถูก ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตสร้างรายได้ ลดรายจ่าย

3.4) สินค้าดีมีคุณสมบัติที่แตกต่างไม่เหมือนกับสินค้าอื่นจากการใช้สารเร่งจุลินทรีย์ พด.

3.5) มีคณะกรรมการที่ดีมีความซื่อสัตย์ ไขว่คว้าหาความรู้ และพร้อมที่จะเผยแพร่ความรู้ต่างๆ เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

3.6) ระบบการบริหารจัดการที่ดี มีการปันผลแก่สมาชิกปีละ 1 ครั้ง

จะเห็นได้ว่า การจัดการในรูปแบบนี้เมื่อถูกจำลองแบบออกไป สามารถที่จะนำไปขยายผลได้อย่างต่อเนื่อง ในทุกๆ กลุ่มสมาชิก ที่มีการร่วมกันจัดตั้งกลุ่มขึ้นภายใต้ข้อตกลงที่มีร่วมกัน จากผลของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของเกษตรกรในจังหวัดสตูล เกิดขึ้นได้อย่างเป็นระบบ เนื่องจากความร่วมมือของคนในชุมชนและหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ที่ต้องการเห็นเกษตรกรในพื้นที่ สามารถพึ่งพาตนเอง พึ่งพากันและกัน ในชุมชน เพื่อสร้างความยั่งยืน ความมั่นคงในการดำรงชีวิตต่อไป ซึ่งสามารถดูได้จากแผนการปฏิบัติงานตั้งแต่ปี 2558 จนถึงปัจจุบัน ที่แสดงถึงการเจริญเติบโตของการดำเนินงาน มีการพัฒนาต่อยอดการรวมกลุ่มจัดตั้ง “ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูล” ให้เป็นธนาคารที่ผลิตปุ๋ยอินทรีย์มีคุณภาพ เพื่อให้เกษตรกรไทยมีชีวิตที่ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ต่อไป

4.3 อธิบายบทบาทของแต่ละภาคส่วนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการ/ดำเนินงานในพื้นที่โดยระบุกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการ/ดำเนินงานและอธิบายบทบาทของแต่ละภาคส่วน ว่าเป็นอย่างไร ต่อไปนี้

- เป็นกลไกหลัก (Key Actor)
- เป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุน (Facilitator)
- เป็นผู้จัดการเครือข่าย (Network Manager)
- เป็นหุ้นส่วนความร่วมมือการทำงาน (Partnership)

ภายใต้นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่มีเป้าหมายในการยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้ดีขึ้น มีความภูมิใจในอาชีพ มีรายได้เพิ่ม หนี้สินลดลง และมีการรวมกลุ่มของเกษตรกร เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในชุมชน จึงก่อให้เกิดการรวมกลุ่มจัดตั้ง ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูลโดยมอบหมายให้ สถานีพัฒนาที่ดินสตูล นำโดย นายมงคล ทองจิบทำหน้าที่เป็นกลไกหลัก (Key Actor) ในการส่งเสริม และพัฒนาที่ดินในพื้นที่จังหวัดสตูลให้อุดมสมบูรณ์เหมาะสมกับการปลูกพืช ให้คำแนะนำในการใช้ที่ดินเพื่อให้เหมาะสมกับศักยภาพของดิน รวมทั้งการอนุรักษ์ และฟื้นฟูปรับปรุงบำรุงดินให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน ครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัดสตูล เพื่อให้เกิดประโยชน์กับเกษตรกรสูงสุด โดยกรมพัฒนาที่ดิน และสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 เป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุน (Facilitator) การให้ข้อมูลด้านอนุรักษ์ดินและน้ำ ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน ตลอดจนเรื่องเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ด้านข้อมูลดินและการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร เพื่อการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืนร่วมด้วย ประธานกลุ่ม (ผู้จัดการธนาคารปุ๋ยอินทรีย์) และคณะกรรมการที่ปรึกษาธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูล อันประกอบด้วย เกษตรอำเภอกวนโดนสหกรณ์จังหวัดสตูล, หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดสตูล, หมอดินอาสาประจำจังหวัดสตูล, หมอดินอาสาประจำอำเภอ ทั้ง 7 อำเภอ, นายกองค้การบริหารส่วนตำบลควนโดน, กำนันตำบลควนโดน, นายวิบูลย์ ศรีปาน, ประธานกรรมการธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูล สาขาย่อย และนางจิราภรณ์ สัพพสิน เป็นผู้จัดการเครือข่าย (Network Manager) ช่วยขับเคลื่อน และสนับสนุนให้สินค้าได้มีช่องทางในการจำหน่ายทั้งยังช่วย

ประสานงานในด้านต่างๆ และเกษตรกรผู้เป็นสมาชิกธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูล รวมถึงเกษตรกรในพื้นที่ ผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดสตูล ประกอบด้วย ชูสินฟาร์ม บริษัทไฟฟ้ากัลปกรีน ฟาร์มเบทาโกร บริษัทภาคใต้อินทรีย์การเกษตร และโรงงานกวางเขิน เป็นหุ้นส่วนความร่วมมือการทำงาน (Partnership) สนับสนุน และจำหน่ายวัสดุเหลือใช้จากภาคเกษตรภาคอุตสาหกรรมและภาคประชาชน เพื่อเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ทำให้ขยะอินทรีย์ที่เหลือใช้จากภาคเกษตร และภาคอุตสาหกรรมถูกปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปของผลผลิตที่มีคุณภาพและพร้อมใช้ สามารถสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี และความสมดุลของระบบนิเวศต่อไป

ทั้งนี้ผลความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูลทั้งหมดมาจากการมีส่วนร่วมของกลุ่มสมาชิกเกษตรกร ที่ได้มีการศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบของกระบวนการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และการออกกฎระเบียบต่างๆ เพื่อใช้ในการบริหารการจัดการ อาศัยการทำความเข้าใจ ชี้แจงและคัดเลือกสมาชิกให้เข้าร่วมกับทางธนาคาร มีกระบวนการวางแผนการผลิต และสร้างมาตรฐานของผลผลิต ภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน มีการสร้างเครือข่ายธนาคารและจุดบริการปุ๋ยอินทรีย์ซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งในการส่งเสริมให้เกิดการใช้ปุ๋ยอินทรีย์อย่างกว้างขวาง โดยมีการปรับการบริหารจัดการให้เข้ากับบริบทของคนในพื้นที่ เพื่อสร้างความเหมาะสมให้กับชุมชนและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนที่จะเป็นตัวช่วยในการดำเนินการขับเคลื่อนธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูล ทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง และการดำเนินการมีความยั่งยืนสืบไป

4.4 อธิบายเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม/เวที หรือการเผยแพร่ความสำเร็จของการดำเนินงานเพื่อสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ว่าเป็นอย่างไร

จากวันที่ 27 มีนาคม พ.ศ.2558 ที่ได้มีการเปิดธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ต้นแบบจังหวัดละ 1 แห่ง กระตุ้นเกษตรกรผลิตปุ๋ยใช้เองอย่างเป็นทางการ ซึ่งทำให้ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูล ประสบความสำเร็จ จนถึงทุกวันนี้ ทางกรมพัฒนาที่ดิน โดยสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 และสถานีพัฒนาที่ดินสตูล ได้มีการเผยแพร่ถึงความสำเร็จของการดำเนินงานของธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูลเพื่อสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และเพื่อเป็นต้นแบบให้แก่กลุ่มเกษตรกรทั่วไป ผ่านหลากหลายช่องทาง เช่น ทางหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ วันอังคารที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ.2558 คอลัมน์ : รายงานพิเศษ : จากโรงปุ๋ยชุมชน สู่อินทรีย์ต้นแบบของสตูล , หนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับพิมพ์ วันอังคารที่ 23 มิถุนายน พ.ศ.2558 คอลัมน์ : วิถีความพอเพียงไม่ร่ำรวยแต่ยั่งยืน , หนังสือพิมพ์แนวหน้า วันพุธ ที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2559 รายงานพิเศษ : ‘พด.สตูล’หนุนเกษตรกร ตั้ง ‘ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์’ เพื่อการพัฒนาเกษตรแปลงใหญ่เว็บไซต์เกษตรกรก้าวไกลบทความ : ไปกับกรมหมอดิน : ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ สาขาอยู่บ้านปาเต๊ะเหนือ ต้นแบบแห่งความสำเร็จ (<https://www.kasetkaoklai.com/home/2017/09/ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์/>) และสื่อทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ยังมีกลุ่มเกษตรกรทั่วไป คณะหมอดินอาสาประจำตำบล จากหลายจังหวัดใกล้เคียง เข้าศึกษาดูงานเพื่อสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และในส่วนของสมาชิกธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูลได้มีการจัดเวทีเสวนา การประชุมเพื่อสร้างกระบวนการทำงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร ซึ่งทางผู้บริหารกรมพัฒนาที่ดิน ก็ได้ให้ความสำคัญในการตรวจติดตามงานเกี่ยวกับการจัดการของธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูลอย่างใกล้ชิดด้วย

5. อธิบายเกี่ยวกับการนำหลักการ/องค์ความรู้/เทคนิคใหม่ๆ ที่เป็นนวัตกรรม หรือนำระบบดิจิทัล/เครื่องมือ/เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินโครงการ/ดำเนินงาน ว่าเป็นอย่างไร (5 คะแนน)

สำหรับปุ๋ยอินทรีย์ที่ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตุลดำเนินการผลิต เมื่อผ่านทุกกระบวนการจนเป็นปุ๋ยอินทรีย์ที่สมบูรณ์พร้อมใช้งานแล้วนั้น ก่อนที่จะจำหน่ายในทุกรอบการผลิตจำเป็นต้องผ่านขั้นตอนของการวิเคราะห์ปุ๋ยอินทรีย์โดยกลุ่มวิเคราะห์ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 ตามวิธีการของกรมพัฒนาที่ดินก่อน เพื่อเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ที่ได้กับมาตรฐานปุ๋ยอินทรีย์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 ว่าผ่านคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด และปุ๋ยอินทรีย์ของธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตุลยังได้รับใบรับรองผ่านมาตรฐาน Q จากกรมพัฒนาที่ดิน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ที่ผ่านการรับรอง มีมาตรฐาน สามารถสร้างความเชื่อถือแก่เกษตรกรได้และความน่าเชื่อถืออีกเรื่องคือ ผลการวิเคราะห์ดิน ที่บ่งชี้ว่าพื้นที่ดินที่ใช้ปุ๋ยอินทรีย์อย่างต่อเนื่องได้ส่งผลให้คุณสมบัติของดินเพิ่มขึ้นในทางที่ดี เช่น ดินร่วนซุย มีธาตุอาหารเพิ่มขึ้น ค่าความเป็น กรด-ด่าง มีความสมดุลมากขึ้น การปลดปล่อยธาตุอาหารทำได้ง่ายขึ้น สิ่งมีชีวิตเล็กๆ เช่น ไส้เดือน จุลินทรีย์ มีเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็วจากกระบวนการวิเคราะห์ตัวอย่างดิน และปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติของดิน และคุณลักษณะของปุ๋ยอินทรีย์ซึ่งมีการนำเทคนิคและนวัตกรรมใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ ข้อมูลผลการวิเคราะห์ตัวอย่างดิน น้ำ และปุ๋ยนี้ เกษตรกรยังสามารถตรวจสอบผลวิเคราะห์ย้อนหลังได้ ผ่าน โมบายแอปพลิเคชัน "ผลการวิเคราะห์ตัวอย่างดิน น้ำ ปุ๋ย" เป็นแอปพลิเคชันที่ใช้สำหรับเกษตรกรค้นหาผลวิเคราะห์ตัวอย่างดิน น้ำ ปุ๋ย ที่ส่งมาให้กรมพัฒนาที่ดินตรวจวิเคราะห์ส่งผลให้การทำงานในพื้นที่ง่ายมากขึ้นเพราะเกษตรกรรวมทั้งเจ้าหน้าที่สามารถใช้งานเทคโนโลยีที่มีในการเข้าถึงข้อมูลได้โดยง่าย ข้อมูลไม่สูญหาย สะดวกและเกิดประโยชน์เป็นอย่างมาก

มติที่ 3: การบรรลุผลสำเร็จ

6. การสรุปบทเรียนความสำเร็จหรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนา(25 คะแนน)

6.1 อธิบายเกี่ยวกับผลประโยชน์หรือความสำเร็จที่ได้รับในเชิงสังคม หรือเศรษฐกิจซึ่งควรประกอบด้วย ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบเชิงบวกที่มีต่อชุมชน/สังคม/ประเทศโดยระบุผลสำเร็จหรือประโยชน์ที่ได้รับทั้งที่เป็นเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์ และปัญหา/อุปสรรค รวมทั้ง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานว่าเป็นอย่างไร

ผลของความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมในการจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูลของกลุ่มสมาชิกเกษตรกรส่งผลให้เกิดผลผลิตที่สำคัญและมีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนซึ่งในด้านของผลผลิต มีดังนี้

1) ผลผลิต

1.1) ปุ๋ยหมัก ผลิตจากวัสดุที่หาได้ในพื้นที่จังหวัดสตูลและจังหวัดใกล้เคียง เช่นกากปาล์ม น้ำมันมูลไก่ ขี้เถ้าไม้ ฟอสเฟต โดโลไมท์ และอื่นๆ ในปี 2559 มีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ทั้งสิ้นโดยรวมจำนวน 1,000 ตัน และในปี 2560 มีการผลิตปุ๋ยหมักโดยรวม 2,000 ตัน ส่งผลให้มีผลิตภัณฑ์ปุ๋ยหมักไม่น้อยกว่า 3,000 ตัน จากขยะอินทรีย์ทั้งหมดไม่น้อยกว่า 3,600 ตัน รวมกันทุกธนาคารและเครือข่าย ภายในระยะเวลา 2 ปี สมาชิกและกลุ่มเกษตรกรมีปุ๋ยหมักใช้ในอัตราเฉลี่ย 2 ตัน : ราย ไม่น้อยกว่า 1,500 ราย (ข้อมูลจาก สถานีพัฒนาที่สตูล และสำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล)

1.2) น้ำหมักชีวภาพจากสารเร่งซูเปอร์ พด.2 ในปี 2559-2560 ใช้วัสดุจากเศษพืช ซากสัตว์ ผลไม้มาหมักเป็นน้ำหมักชีวภาพร่วมกับสารเร่งซูเปอร์พด.2 จำนวนไม่น้อยกว่าปีละ 50,000 ลิตร ราคารถคิดพ่นลงดิน และพืชไม่น้อยกว่าปีละ 5,000 ไร่ สมาชิกและเกษตรกรมีน้ำหมักชีวภาพใช้ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 1,000 ราย (รายงานของธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ ปี 2559-2560)

1.3) ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ 1 แห่ง สามารถขยายสาขาย่อยออกไปได้อีก 20 สาขา ทำให้สามารถเพิ่มกำลังในการผลิตเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของสมาชิกและเกษตรกรทั่วไป

2) ผลลัพธ์และผลกระทบ

2.1) ด้านเศรษฐกิจ

จากผลการประเมินโครงการธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ในพื้นที่ธนาคารต้นแบบ 6 จังหวัด จากเกษตรกรจำนวน 63 ราย ในรอบ 6 เดือน ปี 2560 ตามรายงานของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ดังนี้

(1) เกษตรกรร้อยละ 62 ลดการใช้ปุ๋ยเคมีของตนเองลง

(2) เกษตรกรร้อยละ 84 มีการนำความรู้ไปผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง

(3) มีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เองที่บ้านเฉลี่ยรายละ 537 กิโลกรัม หรือคิดเป็นมูลค่า

2,964 บาท ต่อราย

(4) เกษตรกรมีการผลิตน้ำหมักชีวภาพจากสารเร่งซูเปอร์ พด.2 ใช้เองที่บ้านเฉลี่ยรายละ 169 ลิตร คิดเป็นมูลค่า 4,370 บาท ต่อราย

(5) ต้นทุนค่าปุ๋ยโดยรวมของเกษตรกรลดลงร้อยละ 46

(6) ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 24

(7) รายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 26

นอกจากนี้จากการดำเนินการจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ยังส่งผลกระทบในด้านอื่นๆ ได้แก่

- สมาชิกมีความพึงพอใจในรูปแบบของการบริหารจัดการของธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูล ซึ่งจากผลของการทำงานแบบมีส่วนร่วม ก่อให้เกิดคณะทำงานที่มีความซื่อสัตย์ มีการบริหาร

จัดการอย่างมีคุณภาพโดยมีสถานีพัฒนาที่ดินสตูลคอยดูแลให้ความรู้ และปรับกระบวนการจัดการอย่างต่อเนื่องเพื่อความมั่นคงยั่งยืนของธนาคาร ซึ่งจากผลประกอบการทำให้สมาชิกและคณะกรรมการได้รับการปันผลในอัตราหุ้นละ 103 บาท ในปี 2559 และ 61.74 บาท ในปี 2560 ต่อหุ้นละ 100 บาท

- ลดภาระของภาครัฐในเรื่องงบประมาณ เพราะการบริหารจัดการตามรูปแบบของธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูลก่อให้เกิดทุนเรือนหุ้นสะสมรวมกันทุกธนาคารไม่ต่ำกว่า 2 ล้านบาท และมีมาตรการในการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ

- ลดภาระของภาครัฐ ในการกำจัดวัสดุหรือขยะอินทรีย์ต่างๆ ในจังหวัดสตูล และในพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง เพราะขยะเหล่านั้นถูกนำมาปรับเปลี่ยนเป็นปุ๋ยอินทรีย์ที่มีคุณภาพ

2.2) ด้านสังคม

(1) มีการกระจายกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง แพร่หลาย โดยคณะทำงานของธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูลทุกสาขา มีคนเข้ามามีบทบาทมากยิ่งขึ้น มีความเข้าใจ และสามารถส่งเสริมสนับสนุนให้ความรู้แก่เครือข่ายชุมชนอื่น

(2) เกษตรกรเกิดภาวะผู้นำ สามารถสร้างกลุ่มที่เข้มแข็ง และเพิ่มจำนวนมากขึ้น เกิดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนโดยเกษตรกรรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของ มีการระดมทุน การใช้แรงงาน การผลิต และรูปแบบการผลิตซึ่งลดภาระการดูแลเครื่องจักรกลออกไป

(3) ด้านอาหารปลอดภัยและแนวทางสุขภาพอินทรีย์ ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูลทุกสาขามีแปลงสาธิตการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ใช้ ผู้บริโภค ผลิตและได้บริโภคอาหารที่ปลอดภัย

(4) มีการจ้างแรงงานในพื้นที่ในการผลิตและบรรจุ ซึ่งสามารถสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้สมาชิกหรือคนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการทำงานในธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูลทุกสาขา

(5) เกิดเป็นแหล่งเรียนรู้ และสาธิต เป็นต้นแบบในการผลิตการจำหน่าย มีการเยี่ยมชม การศึกษาดูงานของหลายๆ กลุ่มเกษตรกรทั้งในจังหวัดสตูล และจังหวัดใกล้เคียง

(6) สภาพแวดล้อมของชุมชนดีขึ้น ไม่มีเศษวัสดุเหลือใช้ทั้งในชุมชนและโรงงาน

6.2 จัดทำตัวแบบ(Model) ที่เกิดจากการประมวล/สังเคราะห์การดำเนินโครงการ/ดำเนินงานออกมาเป็นภาพหรือแผนภาพ ซึ่งแสดงให้เห็นความเชื่อมโยงของทิศทาง/เป้าหมาย และกลไก/วิธีการ/กระบวนการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานรวมทั้งผลสำเร็จที่ได้รับ และปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ

7. ความพึงพอใจของประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องในบทบาทการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ (10 คะแนน)

- ไม่มี
- มี (โปรดระบุ และแนบเอกสารประกอบ)
- จำนวนตัวอย่างประชากรที่สำรวจ จำนวน 50 ตัวอย่าง
- แบบสำรวจที่ใช้ในการสำรวจความพึงพอใจ จำนวน 50 ชุด
- ค่าเฉลี่ยร้อยละความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง 4.77

$$\text{สูตรการคำนวณ ดังนี้} \quad \frac{\sum_{i=1}^n x_i}{n} = \frac{X_1 + X_2 + X_3 + \dots + X_n}{n}$$

x = ผลคะแนนความพึงพอใจ n = จำนวนประชากร

หมายเหตุ วัดความพึงพอใจของประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ หรือมีบทบาททำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล ได้ทำการสำรวจความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ใช้บริการธนาคารปูอินทรีย์จังหวัดสตูลเป็นเบื้องต้นทั้งหมดจำนวน 50 ราย เพื่อนำไปสู่การพัฒนา และปรับปรุงการให้บริการของธนาคารปูอินทรีย์จังหวัดสตูล ให้เข้าถึงเพื่อแก้ปัญหา และสร้างความพึงพอใจให้กับเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายให้ดียิ่งขึ้น

การสำรวจความพึงพอใจครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลเพื่อวัดผลลัพธ์ต่อความพึงพอใจ/ไม่พึงพอใจ ต่อการให้บริการของธนาคารปูอินทรีย์จังหวัดสตูล จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ จำนวน 50 ราย โดยการสัมภาษณ์ ใช้แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจ/ไม่พึงพอใจ ของผู้ใช้บริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการธนาคารปูอินทรีย์จังหวัดสตูล ประกอบด้วย

- ด้านการให้บริการ
- ด้านสินค้าที่ใช้บริการ
- ด้านผลการดำเนินงานของธนาคารปูอินทรีย์จังหวัดสตูล

ส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ และการแปลผลความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ใช้บริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการธนาคารปูอินทรีย์จังหวัดสตูล ได้กำหนดเกณฑ์ในการวัดตามระบบ Likert Scales แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง พอใจมาก
- 4 หมายถึง พอใจ
- 3 หมายถึง พอใจน้อย
- 2 หมายถึง ไม่พอใจ
- 1 หมายถึง ไม่พอใจมาก

การแปรผลระดับความพึงพอใจจากค่าคะแนนเฉลี่ยหรือค่าร้อยละ ได้พิจารณาจากค่าคะแนนค่าเฉลี่ยจากคะแนน 5 ระดับ เพื่อให้สามารถจำแนกระดับได้ชัดเจนในการคำนวณค่าร้อยละของคะแนนรวม กำหนดให้ค่าคะแนนเฉลี่ย 5 เท่ากับ 100 % การแปรผลระดับความพึงพอใจแสดงในตารางด้านล่าง

ตารางแสดงการแปรผลระดับความพึงพอใจ

ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	ระดับความพึงพอใจ
4.20 - 5.00	84.00 - 100.00	พอใจมาก
3.40 - 4.19	68.00 - 83.80	พอใจ
2.60 - 3.39	52.00 - 67.80	พอใจน้อย
1.80 - 2.59	36.00 - 51.80	ไม่พอใจ
1.00 - 1.79	20.00 - 35.80	ไม่พอใจมาก

การคำนวณค่าคะแนนในแต่ละประเด็นหลัก หลังจากได้คะแนนของแต่ละประเด็นย่อย นำมาคำนวณความพึงพอใจแต่ละประเด็นหลัก โดยการรวมคะแนนในแต่ละประเด็นย่อย และเฉลี่ยเป็นคะแนนความพึงพอใจในประเด็นหลัก

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้รับบริการ

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลสมาชิกเกษตรกร ส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 66.00 เพศหญิงร้อยละ 34.00 ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 41-60 ปี ร้อยละ 70.00 ช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 20.00 และช่วงอายุ 21-40 ปี ร้อยละ 10.00

ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่จบชั้นมัธยมศึกษา ร้อยละ 46.00 ชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 44.00 และระดับปริญญาตรี ร้อยละ 10.00

สถานภาพของผู้มารับบริการ ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรที่เป็นสมาชิกธนาคารปูอินทรีย์จังหวัดสตูล ร้อยละ 94.00 และเป็นประชาชนทั่วไปที่มารับบริการ ร้อยละ 6.00

ความพึงพอใจ/ไม่พึงพอใจของผู้ใช้บริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการธนาคารปูอินทรีย์จังหวัดสตูล

ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีส่วนร่วมในภาพรวม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 คิดเป็นร้อยละ 95.40 มีความพึงพอใจในระดับพอใจมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านการใช้บริการ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 คิดเป็นร้อยละ 93.60 มีความพึงพอใจในระดับพอใจมาก ด้านสินค้าที่ใช้บริการ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 คิดเป็นร้อยละ 96.55 มีความพึงพอใจในระดับพอใจมาก และด้านผลการดำเนินงานของธนาคารปูอินทรีย์จังหวัดสตูล ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 คิดเป็นร้อยละ 96.35 มีความพึงพอใจในระดับพอใจมาก

ตารางแสดงความพึงพอใจ/ไม่พึงพอใจของผู้ใช้บริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีส่วนร่วม

n = 50 ราย

ความพึงพอใจในแต่ละด้าน	ค่าเฉลี่ย	ระดับคะแนน	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
1. ด้านการใช้บริการ	4.68	93.60	พอใจมาก	3
2. ด้านสินค้าที่ใช้บริการ	4.82	96.55	พอใจมาก	1
3. ด้านผลการดำเนินงานของธนาคารปูอินทรีย์จังหวัดสตูล	4.81	96.35	พอใจมาก	2
รวม	4.77	95.40	พอใจมาก	

ความพึงพอใจ/ไม่พึงพอใจของผู้ใช้บริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูล การประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีส่วนร่วม ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านการใช้บริการ การให้บริการเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 คิดเป็นร้อยละ 95.20 ความรวดเร็วในการให้บริการ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78 คิดเป็นร้อยละ 95.60 การให้บริการด้านการประชาสัมพันธ์ (ความชัดเจนของข่าวสาร) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 คิดเป็นร้อยละ 92.80 ช่องทางการจัดจำหน่าย และติดต่อผู้ให้บริการ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 คิดเป็นร้อยละ 94.80 เอกสารนำเสนอ/การติดตามหลังจากการใช้บริการ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 คิดเป็นร้อยละ 92.00 และสมาชิกได้รับข้อมูลและข่าวสารของธนาคารอย่างต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 คิดเป็นร้อยละ 91.20 ซึ่งภาพรวมในด้านนี้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 คิดเป็นร้อยละ 93.60 ระดับความพึงพอใจมาก

2. ด้านสินค้าที่ใช้บริการ มีผลทดสอบความน่าเชื่อถือในตัวสินค้า สอดคล้องกับมาตรฐาน มีฉลากบนผลิตภัณฑ์ที่ชัดเจนและถูกต้อง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 คิดเป็นร้อยละ 96.40 เท่ากัน มีข้อมูลขั้นตอนการผลิตที่สามารถแจ้งให้ผู้ให้บริการทราบได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 คิดเป็นร้อยละ 96.00 ปริมาณสินค้าเป็นมาตรฐานเดียวกัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.86 คิดเป็นร้อยละ 97.20 ราคาสินค้าไม่เอาเปรียบผู้ให้บริการ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.88 คิดเป็นร้อยละ 97.60 คุณภาพของสินค้า ,สภาพสินค้าเมื่อส่งมอบถึงมือลูกค้า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 คิดเป็นร้อยละ 96.40 เท่ากัน และผลลัพธ์ที่ได้จากการใช้สินค้า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 คิดเป็นร้อยละ 96.00 ซึ่งภาพรวมในด้านนี้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 คิดเป็นร้อยละ 96.55 ระดับความพึงพอใจมาก

3. ด้านผลการดำเนินงานของธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูล ผู้บริหารธนาคารมีความรู้ความสามารถ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 คิดเป็นร้อยละ 95.20 คณะกรรมการบริหารธนาคารมีความซื่อสัตย์โปร่งใส ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78 คิดเป็นร้อยละ 95.60 การปันผลถูกต้อง ยุติธรรม ชัดเจน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.86 คิดเป็นร้อยละ 97.20 มีการทำบัญชีที่ถูกต้อง ชัดเจนและแจ้งให้สมาชิกทราบ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 คิดเป็นร้อยละ 95.20 การแก้ไขและป้องกันเมื่อเกิดข้อร้องเรียนมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 คิดเป็นร้อยละ 94.40 ความพึงพอใจกับการสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.88 คิดเป็นร้อยละ 97.60 ความพึงพอใจกับผลสำเร็จที่ได้รับจากการที่ธนาคารเข้าไปทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.90 คิดเป็นร้อยละ 98.00 และความพึงพอใจในภาพรวมของธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูล ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.88 คิดเป็นร้อยละ 97.60 ซึ่งภาพรวมในด้านนี้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 คิดเป็นร้อยละ 96.35 ระดับความพึงพอใจมาก

จะเห็นว่าได้จากกลุ่มตัวอย่างที่สถานีพัฒนาที่ดินสตูล ได้ทำการสำรวจความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ให้บริการธนาคารปุ๋ยอินทรีย์จังหวัดสตูลเป็นเบื้องต้นทั้งหมดจำนวน 50 รายนั้น ให้ความสำคัญกับตัวสินค้าที่ได้คุณภาพ มาตรฐาน ราคาที่เหมาะสม รองลงมาในส่วนของการทำงานทั้งผู้บริหาร คณะกรรมการ ตลอดจนภาครัฐที่เข้ามามีส่วนร่วม และในส่วนของงานการใช้บริการ ความรวดเร็วในการให้บริการ ข้อมูลข่าวสารของธนาคาร ให้ความสำคัญน้อยเป็นลำดับถัดมา

ตารางแสดงความพึงพอใจ/ไม่พึงพอใจของผู้ใช้บริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้มีส่วนร่วมในการ
ดำเนินโครงการธนาคารปูอินทรีย์จังหวัดสตูล

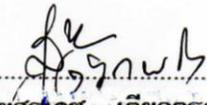
n = 50 ราย

ความพึงพอใจในแต่ละด้าน	พอใจมาก	พอใจ	พอใจน้อย	ไม่พอใจ	ไม่พอใจมาก	ค่าเฉลี่ย
1. ด้านการใช้บริการ						
- การให้บริการเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด	38	12	-	-	-	4.76
- ความรวดเร็วในการให้บริการ	39	11	-	-	-	4.78
- การให้บริการด้านการประชาสัมพันธ์ (ความชัดเจนของข่าวสาร)	32	18	-	-	-	4.64
- ช่องทางการจัดจำหน่ายและติดต่อผู้ให้บริการ	37	13	-	-	-	4.74
- เอกสารนำเสนอ/การติดตามหลังจากการใช้บริการ	30	20	-	-	-	4.60
- สมาชิกได้รับข้อมูลและข่าวสารของธนาคารอย่างต่อเนื่อง	28	22	-	-	-	4.56
2. ด้านสินค้าที่ใช้บริการ						
- มีผลทดสอบความน่าเชื่อถือในตัวสินค้า สอดคล้องกับมาตรฐาน	41	9	-	-	-	4.82
- มีฉลากบนผลิตภัณฑ์ที่ชัดเจนและถูกต้อง	41	9	-	-	-	4.82
- มีข้อมูลขั้นตอนการผลิตที่สามารถแจ้งให้ผู้ให้บริการทราบได้	40	10	-	-	-	4.80
- ปริมาณสินค้าเป็นมาตรฐานเดียวกัน	43	7	-	-	-	4.86
- ราคาสินค้าไม่เอาเปรียบผู้ใช้บริการ	44	6	-	-	-	4.88
- คุณภาพของสินค้า	41	9	-	-	-	4.82
- สภาพสินค้าเมื่อส่งมอถึงมือลูกค้า	41	9	-	-	-	4.82
- ผลลัพธ์ที่ได้จากการใช้สินค้า	40	10	-	-	-	4.80
3. ด้านผลการดำเนินงานของธนาคารปูอินทรีย์จังหวัดสตูล						
- ผู้บริหารธนาคารมีความรู้ความสามารถ	38	12	-	-	-	4.76
- คณะกรรมการบริหารธนาคารมีความซื่อสัตย์ โปร่งใส	39	11	-	-	-	4.78
- การป็นผลถูกต้อง ยุติธรรม ชัดเจน	43	7	-	-	-	4.86
- มีการทำบัญชีที่ถูกต้อง ชัดเจนและแจ้งให้สมาชิกทราบ	38	12	-	-	-	4.76
- การแก้ไขและป้องกันเมื่อเกิดข้อร้องเรียนมีประสิทธิภาพ และรวดเร็ว	36	14	-	-	-	4.72
- ความพึงพอใจกับการสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม	44	6	-	-	-	4.88
- ความพึงพอใจกับผลสำเร็จที่ได้รับจากการที่ธนาคารเข้าไปทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ	45	5	-	-	-	4.90
- ความพึงพอใจในภาพรวมของธนาคารปูอินทรีย์จังหวัดสตูล	44	6	-	-	-	4.88
รวมค่าเฉลี่ย						4.77

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

1. แนะนำให้เพิ่มปริมาณมูลไก่ในปูอินทรีย์
2. แนะนำให้ทำในรูปปูอัดเม็ด
3. แนะนำให้กำหนดราคาสำหรับผู้ที่เป็นสมาชิกอย่างชัดเจน ให้มีความแตกต่างจากผู้ให้บริการทั่วไป
4. แนะนำให้กรรมการทุกคนที่มีส่วนร่วมทำงานช่วยเหลือกันอย่างเต็มที่

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อความที่ระบุไว้ในใบสมัครนี้เป็นความจริงและครบถ้วน
 ข้าพเจ้าทราบดีว่า หากระบุข้อมูลหรือส่งเอกสารที่ผิดจากความเป็นจริง จะเป็นสาเหตุให้ถูกตัดสิทธิ์ในการ
 ได้รับการประเมินเพื่อรับรางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี พ.ศ. 2561 และ
 ข้าพเจ้ายอมรับการตัดสินใจของคณะกรรมการ ว่าถือเป็นที่สิ้นสุด

ลงชื่อ
 (นายสุวิทย์ เดียวตระกูล)
 ตำแหน่ง **อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน**
 วันที่ **๒๖** / **ก.พ.** / **๒๕๖๑**